

ข้อมูลกฎหมาย

ประเภทประกาศหรือคำสั่ง

ของคณะปฏิวัติ คณะปฏิรูป และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

**ข้อมูลกฎหมาย
ประเภทประกาศหรือคำสั่ง
ของคณะปฏิวัติ คณะปฏิรูป และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง**



สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
(ร.ก. ๑๒/๒๕๕๕)

คำนำ

หนังสือ “ข้อมูลกฎหมายประเภทประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติ คณะปฏิรูป และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง” ฉบับนี้ ได้สรุปสาระสำคัญโดยสังเขปของการปฏิวัติ รัฐประหาร และกบฏที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งที่ผ่านมา ทั้งที่กระทำสำเร็จและไม่สำเร็จ รวมทั้งข้อมูลกฎหมายประเภทประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติ คณะปฏิรูป และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นการประมวลและรวบรวม “ประกาศคณะบริหารประเทศชั่วคราว” “ประกาศของคณะปฏิวัติ” “คำสั่งของคณะปฏิรูป การปกครองแผ่นดิน” “ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ” และ “ประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ทุกฉบับที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษานับตั้งแต่มีการปฏิวัติหรือรัฐประหารเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติ คณะปฏิรูป และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องฉบับใดได้ถูกยกเลิกแล้ว ก็จะมีหมายเหตุกำกับไว้ทุกฉบับ ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแหล่งความรู้ และเป็นฐานข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายดังกล่าว ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า หรือสืบค้นข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และเพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไปด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ “ข้อมูลกฎหมายประเภทประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติ คณะปฏิรูป และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง” ฉบับนี้ จักเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในด้านนิติบัญญัติของสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการ และข้าราชการรัฐสภาสามัญในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนผู้ที่สนใจโดยทั่วไปตามเจตนารมณ์ของการจัดพิมพ์ดังกล่าว

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

สารบัญ

หน้า

การปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕.....	๑
รัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๔๗๖.....	๒
“กบฏวชนาธิปไตย” เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๗๖.....	๒
“กบฏนายสิบ” เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๔๗๘.....	๓
“กบฏพระยาทรงสุรเดช” เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๔๘๑.....	๓
รัฐประหารเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐.....	๓
รัฐประหารเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๔๙๑.....	๔
“กบฏเสนาธิการ” เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๙๑.....	๔
“กบฏแบ่งแยกดินแดน” เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๔๙๑.....	๕
“กบฏวังหลวง” เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒.....	๕
“กบฏแมนฮัตตัน” เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๔๙๔.....	๕
รัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๔.....	๖
“กบฏสันติภาพ” เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๗.....	๗
รัฐประหารเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐.....	๗
รัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑.....	๘
รัฐประหารเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔.....	๑๗
ปฏิวัติโดยประชาชน เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ (เหตุการณ์วันมหาวิปโยค).....	๕๙
ปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙.....	๕๙
กบฏเมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๐.....	๖๕
รัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐.....	๖๖
“กบฏยิ่งเตอร์ก” เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๔.....	๗๐
“กบฏทหารนอกราชการ” เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๒๘.....	๗๐
รัฐประหาร เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔.....	๗๑
“เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ” ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๕.....	๗๗
รัฐประหารเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙.....	๗๘

ข้อมูลกฎหมายประเภทประกาศหรือคำสั่ง ของคณะปฏิวัติ คณะปฏิรูป และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ได้มีการปฏิวัติ รัฐประหาร และกบฏเกิดขึ้นเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๒๕ ครั้ง^๑ โดยแต่ละครั้งเป็นการยึดอำนาจรัฐโดยการใช้กำลังทหารเข้ากระทำการ ซึ่งมีทั้งการกระทำที่สำเร็จและไม่สำเร็จ^๒ ทั้งนี้จะมีรูปแบบและเนื้อหาที่ไม่แตกต่างกัน เช่น การล้มล้างรัฐบาล การยกเลิกรัฐธรรมนูญ หรือล้มเลิกรัฐสภาและพรรคการเมือง เป็นต้น ส่วนข้ออ้างเพื่อความชอบธรรมในการกระทำนั้นจะแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์แวดล้อมขณะที่กระทำการ

ทั้งนี้ การปฏิวัติและรัฐประหารที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งที่ผ่านมา มีสาเหตุและมีการออกประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติ คณะปฏิรูป และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก มีรายละเอียดดังนี้^๓

๑. การปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕

“คณะราษฎร” โดยพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา (หัวหน้าคณะราษฎร) พันเอก พระยาทรงสุรเดช และหลวงประดิษฐมนูธรรม ได้ทำการยึดอำนาจเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวซึ่งทรงมีพระราชดำริที่จะพระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่ปวงชนชาวไทยอยู่ก่อนแล้ว ทรงยินยอมสละพระราชอำนาจเป็นพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ โดยให้ตรวจตราตักตวงกฎหมายรัฐธรรมนูญอย่างถี่ถ้วนเพื่อใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศสืบต่อไป^๔

^๑การปฏิวัติและรัฐประหาร จำนวน ๑๔ ครั้ง คือ ปี พ.ศ. ๒๔๗๕, พ.ศ. ๒๔๗๖, พ.ศ. ๒๔๙๐, พ.ศ. ๒๔๙๑, พ.ศ. ๒๔๙๔, พ.ศ. ๒๕๐๐, พ.ศ. ๒๕๐๑, พ.ศ. ๒๕๑๔, พ.ศ. ๒๕๑๖, พ.ศ. ๒๕๑๙, พ.ศ. ๒๕๒๐, พ.ศ. ๒๕๓๔, พ.ศ. ๒๕๓๕, พ.ศ. ๒๕๔๙ และการกบฏ จำนวน ๑๑ ครั้ง คือ ปี พ.ศ. ๒๔๗๖, พ.ศ. ๒๔๗๘, พ.ศ. ๒๔๘๑, พ.ศ. ๒๔๙๑, พ.ศ. ๒๔๙๑, พ.ศ. ๒๔๙๑, พ.ศ. ๒๔๙๑, พ.ศ. ๒๔๙๑, พ.ศ. ๒๔๙๑, พ.ศ. ๒๔๙๑, พ.ศ. ๒๔๙๑, พ.ศ. ๒๕๑๗, พ.ศ. ๒๕๑๗, พ.ศ. ๒๕๒๐, พ.ศ. ๒๕๒๔ และ พ.ศ. ๒๕๒๘.

^๒การใช้กำลังอำนาจเข้าเปลี่ยนแปลงอำนาจของรัฐนั้น หากกระทำการสำเร็จจะเรียกว่า “ปฏิวัติ” หรือ “รัฐประหาร” แต่ถ้าการกระทำไม่สำเร็จจะเรียกว่า “กบฏ”.

^๓เอกสารอ้างอิง : ศาสตราจารย์ ดร.ลิขิต ธีรเวคิน, “การเมืองการปกครองไทยของไทย”, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓, สมชาย ปริชศิลป์กุล, “ปัญหาทางกฎหมายบางประการเกี่ยวกับการปฏิวัติ”, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙, หน้า ๙๑-๙๓., ธาณี สุขเกษม, “สาเหตุของการแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย : ศึกษาจากการปฏิวัติ รัฐประหาร และการกบฏตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ - ๒๕๒๔”, บทความประกอบการสัมมนา วิชาปัญหาการเมืองการปกครองไทย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๒๓, หน้า ๑๐-๑๗., คณะอนุกรรมการจัดทำหนังสือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, “สรรสารรัฐธรรมนูญไทย”, บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗) จำกัด, ๒๕๔๘., , เว็บไซต์ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (<http://th.wikipedia.org>).

^๔หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว ได้พระราชทาน “พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕” (รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว : ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕ และสิ้นสุดใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ รวมระยะเวลาใช้บังคับทั้งสิ้น ๕ เดือน ๑๓ วัน) โดยมี พระยามโนปกรณนิติธาดา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อมาจึงพระราชทาน “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕” (รัฐธรรมนูญฉบับถาวร) เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ (โปรดดู ดร.พิรพงษ์ สิทธิอมร และคณะ, “ประวัติศาสตร์การเมืองไทย ปฏิรูป ปฏิวัติ รัฐประหาร ของผู้นำทางการเมือง พลเรือน ตำรวจ ทหาร”, หจก. ซี แอนด์ เอ็น, ๒๕๔๙).

อนึ่ง มีการตรา “พระราชกำหนดนิรโทษกรรมในคราวเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นเหล่านั้นไม่ว่าของบุคคลใดๆ ในคณะราษฎรนี้ หากว่าจะเป็นการละเมิดบทกฎหมายใดๆ ห้ามมิให้ถือว่าเป็นการละเมิดกฎหมายเลย

๒. รัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๔๗๖

“คณะรัฐประหาร” โดย พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา (หัวหน้าคณะรัฐประหาร) พันโท หลวงพิบูลสงคราม และนาวาโท หลวงศุภชลาศัย ได้ทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศโดยขอให้ พระยามโนปกรณนิติธาดา นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นและคณะรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง รวมทั้งให้ เปิดสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐบาลชุดนี้บริหารประเทศประสบปัญหาหลายด้านและยังมีการตรา พระราชกฤษฎีกาปิดสภาผู้แทนราษฎรและงดใช้รัฐธรรมนูญหลายมาตรา รวมทั้งยังมีปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างคณะราษฎรกับกลุ่มขุนนางและกลุ่มอนุรักษ์ดั้งเดิม ตลอดจนไม่เห็นด้วยกับเค้าโครงการด้านเศรษฐกิจ ของหลวงประดิษฐมนูธรรม ซึ่งถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นแนวทางของสังคมนิยม เหตุการณ์ในช่วงนี้มีความขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรงจนมีมติคณะรัฐมนตรีปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรชั่วคราว ดังนั้น คณะทหารบก ทหารเรือ และพลเรือน จึงเห็นเหตุจำเป็นเข้ายึดอำนาจการปกครอง เพื่อให้มีการเปิดสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ^๕

อนึ่ง มีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมในการจัดการให้คณะรัฐมนตรีลาออก เพื่อให้มีการเปิดสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๗๖” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นเหล่านั้น ไม่ว่าของบุคคลใดๆ ในคณะทหารบก ทหารเรือ และพลเรือนนี้ หากว่าเป็น การละเมิดบทกฎหมายใดๆ ห้ามมิให้ถือว่าเป็นการละเมิดกฎหมาย

๓. “กบฏบวรเดช” เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๗๖

คณะผู้ก่อการคือ พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าบวรเดช อดีตเสนาบดีกระทรวงกลาโหม เป็นหัวหน้าฝ่ายทหารจากหัวเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ก่อการเพื่อล้มล้างอำนาจของรัฐบาล โดยอ้างว่าคณะราษฎรปกครองประเทศไทยโดยกุมอำนาจไว้แต่เพียงผู้เดียว และปล่อยให้บุคคลกระทำการหมิ่นองค์พระประมุขของชาติ รวมทั้งจะดำเนินการปกครองประเทศโดยลัทธิคอมมิวนิสต์ ตามแนวทางของหลวงประดิษฐมนูธรรม (นายปรีดี พนมยงค์) คณะผู้ก่อการจึงยกกำลังเข้ายึดดอนเมืองเอาไว้ แต่ฝ่ายรัฐบาลซึ่งแต่งตั้ง พันโท หลวงพิบูลสงคราม เป็นผู้บัญชาการกองกำลังผสม ได้ออกไปปราบปรามจนประสบผลสำเร็จ

^๕ เพิ่งอ้าง, หน้า ๕๖.

๔. “กบฏนายสิบ” เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๔๗๘

คณะผู้ก่อการคือ ทหารชั้นประทวนในกองพันต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนายสิบทหารราบ โดยมี สิบเอก สวัสดิ์ มะหมัด เป็นหัวหน้า ได้ร่วมคิดก่อการเพื่อจะเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยมีความมุ่งหมายที่จะทำการสังหารนายทหารในกองทัพบกและจะจับตัวพระยาพหลพลพยุหเสนา และหลวงพิบูลสงครามไว้เป็นประกัน โดยได้แถลงการณ์ว่าการปกครองบ้านเมืองในขณะนี้ไม่เป็นประชาธิปไตย เพราะถ้าเป็นประชาธิปไตยโดยแท้จริงแล้ว จะต้องเสมอกัน ไม่จำเป็นต้องมีนายทหาร แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลสามารถดำเนินการจับกุมผู้คิดก่อการในครั้งนี้เอาไว้ได้ หัวหน้าฝ่ายกบฏจึงถูกประหารชีวิต โดยการตัดสินของศาลพิเศษในระยะเวลาต่อมา^๖

๕. “กบฏพระยาทรงสุรเดช” เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๔๘๑

คณะผู้ก่อการ โดย พันเอก พระยาทรงสุรเดช พันเอก พระยาฤทธิอาคเนย์ และพันโท พระประศาสน์พิทยายุทธ์ ได้คิดก่อการเพื่อล้มล้างรัฐบาล โดยอ้างว่ารัฐบาลบริหารประเทศด้วยความบกพร่องและต้องการเปลี่ยนแปลงการปกครองให้กลับไปสู่ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ดั้งเดิม แต่กระทำการไม่สำเร็จ โดยพันเอก พระยาทรงสุรเดช (หัวหน้าผู้ก่อการ) ถูกให้เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งต่อมารัฐบาลได้จัดตั้งศาลพิเศษพิพากษาคดีกบฏขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาโดยได้ตัดสินประหารชีวิตผู้ร่วมก่อการอีกหลายคน

อนึ่งมีการตรา “พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานกบฏและจลาจล พุทธศักราช ๒๔๘๘” กำหนดให้บรรดาการกระทำความผิดฐานกบฏและจลาจลทั้งหลายทั้งสิ้นก่อนวันใช้พระราชกำหนดนี้ ซึ่งต้องพิจารณาพิพากษาโดยศาลพิเศษซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช ๒๔๗๖ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช ๒๔๗๖ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๘ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช ๒๔๘๑ นั้น ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะได้ถูกฟ้องและรับโทษตามคำพิพากษาแล้วหรือไม่และไม่ว่าผู้กระทำความผิดนั้นจะได้หลบหนีจากที่ใดไปยังที่ใดหรือไม่ ให้เป็นอันพ้นจากความผิดนั้นๆ ทั้งสิ้น

๖. รัฐประหารเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐

“คณะรัฐประหาร”^๗ โดย พลโทผิน ชุณหะวัณ พลอากาศโทหลวงกาจสงคราม พลตรีสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และพลตำรวจตรีเผ่า ศรียานนท์ ได้ยึดอำนาจในการปกครองประเทศ ซึ่งมีพลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีได้สำเร็จ แล้วมอบให้นายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี จัดตั้งรัฐบาลต่อไป ขณะเดียวกันได้แต่งตั้ง จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นผู้บัญชาการทหารแห่งประเทศไทย

^๖ ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์, “รัฐสภาไทยในรอบสี่สิบสองปี (๒๔๓๕ - ๒๕๑๗)”, หจก. ข. ชุมชุมช่าง, ๒๕๑๗, หน้า ๒๑๐.

^๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๔๙๐ เรียกว่า “ทหารของชาติ”, *เพ็งอ้วน*, หน้า ๕๘๐.

โดยสาเหตุในการรัฐประหารครั้งนี้ เนื่องจากประเทศชาติตกอยู่ในภาวะวิกฤต ประชาชนได้รับความเดือดร้อน เพราะขาดแคลนอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคมีราคาสูงมาก เป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมทรามทางศีลธรรม ซึ่งการดำเนินงานของรัฐบาลและรัฐสภาตามวิถีทางที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้เป็นผลสำเร็จได้ ทหารของชาติจึงจำเป็นต้องทำการรัฐประหารขึ้น

โดย พลอากาศโทหลวงกาจสงคราม ได้นำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๐ ขึ้นเสนอผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ลงนามประกาศใช้ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ โดยมี กรมขุนชัยนาทนเรนทร ประธานผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เป็นผู้ลงนามแต่เพียงผู้เดียว และมี จอมพล ป. พิบูลสงคราม ผู้บัญชาการทหารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ^๔

อนึ่ง มีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการรัฐประหาร พ.ศ. ๒๕๕๐” (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๔ ตอนที่ ๖๒ หน้า ๗๔๑ วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐) กำหนดให้การกระทำทั้งหลายของบุคคลใดๆ ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้เนื่องในการกระทำการรัฐประหาร หากเป็นการผิดกฎหมายใดๆ ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง และการใดๆ ที่ได้กระทำตลอดจนบรรดาประกาศและคำสั่งใดๆ ที่ออกสืบเนื่องในการกระทำการรัฐประหารให้ถือว่าเป็นอันชอบด้วยกฎหมายทุกประการ

๗. รัฐประหารเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๑

เนื่องจาก “คณะรัฐประหาร เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐” (มี พลโทผิน ชุณหะวัณ เป็นหัวหน้า) ได้บังคับให้นายควง อภัยวงศ์ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ภายใน ๒๔ ชั่วโมง แล้วแต่งตั้งให้ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทน โดยมีได้ทหารหรือประธานรัฐสภา และทหารหรือสมาชิกสภาเป็นการภายในตามที่เคยปฏิบัติมาแต่อย่างใด

๘. “กบฏเสนาธิการ” เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑

เนื่องจากคณะผู้ก่อการคือ พลตรีสมบูรณ ตรีพรพิชิต พลตรีเนตร เขมะโยธิน และพลตรี หลวงरणกรมโกวิท พร้อมคณะนายทหารกลุ่มหนึ่งได้วางแผนที่จะเข้ายึดอำนาจการปกครองเพื่อปรับปรุงกองทัพยกให้พ้นจากความเสื่อมทราม และไม่ต้องการให้ทหารเข้ามาแทรกแซงการเมือง แต่รัฐบาลซึ่งมี จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ทราบแผนการจึงได้ดำเนินการจับกุมผู้คิดกบฏได้สำเร็จ^๕

^๔ เพิ่งอ้าง, หน้า ๕๘๑.

^๕ เพิ่งอ้าง, หน้า ๖๒๘.

๙. “กบฏแบ่งแยกดินแดน” เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๔๙๑

เนื่องจากจะมีการจับกุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายคน เช่น นายฟอง สิทธิธรรม นายทิม ภูมิพัฒน์ นายถวิล อุดล และนายเตียง ศิริขันธ์ เป็นต้น โดยกล่าวหาว่า ได้สมคบกันชักชวนชายฉกรรจ์จำนวนหนึ่งลอบส่งออกไปศึกษาวิชาทหารที่ประเทศจีน เพื่อกลับมาเป็นกำลัง ดำเนินการแบ่งแยกดินแดนภาคอีสานออกจากราชอาณาจักรไทยไปเป็นอิสระรัฐ รวมทั้งยุยงประชาชน ภาคอีสานให้เกลียดชังรัฐบาลด้วย แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไม่สามารถดำเนินการจับกุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เนื่องจากมีเอกสิทธิทางการเมือง ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้สภาร้องขอให้ปล่อยตัว สมาชิกที่ถูกจับนั้นในสมัยประชุมจึงได้รับการปล่อยตัวในที่สุด^{๑๐}

๑๐. “กบฏวังหลวง” เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒

เนื่องจากจอมพล ป. พิบูลสงครามบริหารประเทศด้วยอำนาจเผด็จการ และการก้าวขึ้นสู่อำนาจก็เป็นไปอย่างไม่ถูกต้องเพราะใช้วิธีการบังคับให้รัฐบาลนายควง อภัยวงศ์ ลาออก คณะผู้ก่อการคือ นายปรีดี พนมยงค์ พร้อมคณะนายทหารเรือ และพลเรือนกลุ่มหนึ่ง จึงได้นำกำลังเข้ายึดพระบรมมหาราชวัง และตั้งกองบัญชาการเพื่อประกาศถอดถอนรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม และนายทหารชั้นผู้ใหญ่ อีกหลายคน โดยมีการยิงต่อสู้กันในเขตพระนครอย่างรุนแรง แต่รัฐบาลซึ่งแต่งตั้ง พลตรีสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้อำนวยการปราบปราม สามารถดำเนินการปราบฝ่ายก่อการกบฏได้สำเร็จ^{๑๑}

๑๑. “กบฏแมนฮัตตัน” เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๔๙๔

เนื่องจากคณะรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้บริหารราชการอย่างล้มเหลว คณะผู้ก่อการคือ นาวาเอกอานนท์ ปุณศรีภักภา พลเรือตรีทหาร ขำหิรัญ นาวาตรีมนัส จารุภา นาวาตรีประกาย พุทธิสารี และนาวาตรีสุภัทร ตันตยาภรณ์ จึงได้นำหน่วยทหารเรือมุ่งเข้าสู่พระนครเพื่อยึดอำนาจ โดยประกาศตั้ง พระยาसारสาสน์ประพันธ์ เป็นนายกรัฐมนตรี และจับตัวจอมพล ป. พิบูลสงครามไปกักขังไว้ในเรือรบ ศรีอยุธยา แต่จอมพล ป. สามารถหลบหนีออกมาได้ และฝ่ายรัฐบาลได้ปราบปรามฝ่ายกบฏจนเป็นผลสำเร็จ^{๑๒}

^{๑๐} เฟิงอ๋าง, หน้า ๖๒๘.

^{๑๑} เฟิงอ๋าง, หน้า ๖๓๙.

^{๑๒} เฟิงอ๋าง, หน้า ๗๐๓-๗๐๕.

๑๒. รัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

“คณะบริหารประเทศชั่วคราว” โดย จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ทำรัฐประหารยึดอำนาจตนเอง เนื่องจากรัฐบาลไม่สามารถควบคุมเสียงข้างมากในรัฐสภาได้ แต่ต้องใช้วิธีการให้ตำแหน่งและผลประโยชน์ต่างๆ แก่บรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนอยู่เสมอ ทั้งนี้เป็นผลมาจากรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช ๒๕๕๒ ซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้นมีวิธีการที่เป็นประชาธิปไตยมากเกินไป จึงได้ล้มเลิกรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเสีย พร้อมกับนำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๗๕ มาใช้อีกครั้งหนึ่ง^{๑๓}

อนึ่ง มีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ที่ได้นำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๗๕ กลับมาใช้ พ.ศ. ๒๕๕๔” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใดๆ ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้เนื่องในการกระทำเพื่อเลิกใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๒ และนำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๗๕ พร้อมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๕๕๒ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช ๒๕๕๓ กลับมาใช้ นั้น หากเป็นการผิดกฎหมายใดๆ ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง และการใดๆ ที่ได้กระทำตลอดจนบรรดาประกาศและคำสั่งใดๆ ที่ได้ออกสืบเนื่องในการเปลี่ยนแปลงนี้ ให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายทุกประการ

สำหรับ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับประกาศคณะบริหารประเทศชั่วคราว ได้แก่^{๑๔}

- ประกาศคณะบริหารประเทศชั่วคราว ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการแต่งตั้งผู้รักษาความสงบภายในทั่วราชอาณาจักร)
- ประกาศคณะบริหารประเทศชั่วคราว ฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้ข้าราชการทั้งฝ่ายทหารและพลเรือนมาปฏิบัติราชการตามปกติ)
- ประกาศคณะบริหารประเทศชั่วคราว ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้อำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินอยู่ในบังคับบัญชาของคณะบริหารประเทศชั่วคราวไปพลางก่อน)
- ประกาศคณะบริหารประเทศชั่วคราว ฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้ควบคุมและตรวจข่าวโฆษณาทางหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์)
- ประกาศคณะบริหารประเทศชั่วคราว ฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดห้ามชุมนุมทางการเมือง)
- ประกาศคณะบริหารประเทศชั่วคราว ฉบับที่ ๖ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการประกาศให้ประชาชนดำเนินธุรกิจตามปกติ)
- ประกาศคณะบริหารประเทศชั่วคราว ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๒ ทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑)

^{๑๓} เห่งอ้าง, หน้า ๗๐๓-๗๐๕.

^{๑๔} ข้อมูลจาก ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา (<http://www.ratchakitcha.soc.go.th>) โดยผู้เขียนได้สรุปย่อสาระสำคัญจากเนื้อหาของประกาศคณะบริหารประเทศชั่วคราวแต่ละฉบับ.

๑๓. “กบฏสันติภาพ” เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๗

นายกุหลาบ สายประดิษฐ์ (ศรีบูรพา) และคณะ ถูกจับในข้อหากบฏ โดยรัฐบาลซึ่งขณะนั้นมีจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี เห็นว่าการรวมตัวกันเพื่อเรียกริเงินและข้าวของไปแจกจ่ายแก่ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งขณะนั้นกำลังประสบกับความเดือดร้อนเพราะได้รับความเสียหายจากปัญหาภัยแล้งอย่างหนักนั้น เป็นการดำเนินการที่เป็นภัยต่อรัฐบาล นายกุหลาบ สายประดิษฐ์กับคณะจึงถูกศาลตัดสินให้จำคุกเป็นระยะเวลา ๕ ปี

อนึ่ง มีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมในโอกาสครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ พ.ศ. ๒๔๙๙” กำหนดให้บรรดาการกระทำของบุคคลใดๆ ก่อนวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๙ หากเป็นความผิดตามกฎหมายลักษณะอาชญาฐานกบฏภายในราชอาณาจักร ฐานกบฏภายนอกราชอาณาจักร ฐานก่อการจลาจล หรือตามกฎหมายอื่นซึ่งเป็นความผิดทำนองเดียวกับความผิดดังกล่าวแล้ว ก็ให้การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป และให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นรับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

๑๔. รัฐประหารเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการทหารบก (หัวหน้าคณะ) พร้อมคณะนายทหารได้ยึดอำนาจการปกครองประเทศและทำหน้าที่เป็นผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร โดยได้นำกำลังเข้ายึดอำนาจของรัฐบาลซึ่งมีจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ภายหลังจากการเลือกตั้งที่ไม่โปร่งใสและรัฐบาลบริหารราชการแผ่นดินไม่เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน รวมทั้งยังไม่สามารถรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองได้ ในที่สุดจอมพล ป. พิบูลสงคราม และพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ จึงต้องหลบหนีออกไปนอกประเทศ^{๓๕}

อนึ่ง มีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ พ.ศ. ๒๕๐๐” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไม่ว่าในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือผู้ถูกใช้ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการยึดอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ และในกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้ไม่ว่ากระทำอย่างไรและไม่ว่ากระทำในวันที่ที่กล่าวนั้นหรือก่อนหรือหลังวันที่ที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง และบรรดาประกาศหรือคำสั่งไม่ว่าจะเป็นในรูปใดๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำดังกล่าว ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยปริยาย ให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมายและใช้บังคับได้โดยถูกต้องทุกประการ

^{๓๕} เพิ่งอ้าง, หน้า ๘๘๓.

สำหรับ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับแถลงการณ์และประกาศผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร ได้แก่^{๑๖}

- พระบรมราชโองการตั้งผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ (เป็นพระบรมราชโองการ ประกาศแต่งตั้ง จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร)
- แถลงการณ์ ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ (เป็นการแถลงการณ์ของผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร ชี้แจงสถานการณ์ของบ้านเมือง และขอให้ประชาชน ตั้งอยู่ในความสงบ)
- ประกาศกองบัญชาการผู้รักษาพระนครฝ่ายทหารแถลงการณ์ เรื่อง ให้นายทหารรับราชการ ฉบับลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๐ และฉบับลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๐๐
- ประกาศกองบัญชาการผู้รักษาพระนครฝ่ายทหารแถลงการณ์ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๐๐

๑๕. รัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑

จอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอยู่ในขณะนั้นได้ลาออกจากตำแหน่ง คณะผู้ก่อการคือ “คณะปฏิวัติ” โดย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ในขณะนั้นเป็นหัวหน้าได้ทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศ โดยสาเหตุที่อ้างคือ ภัยคอมมิวนิสต์ที่คุกคาม ประเทศชาติ แทรกแซงทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ก่อความและสร้างความลำบากแก่รัฐบาล ในการดำเนินงานบริหารประเทศ เป็นอันตรายต่อสถาบันต่าง ๆ ในสังคม และทำให้ต่างประเทศขาด ความไว้วางใจ รวมทั้งบุคคลบางกลุ่มได้ฉวยโอกาสใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือขัดขวาง ความก้าวหน้าการทำงาน ทำลายความสงบและทำให้เกิดความแตกสามัคคีในหมู่คนไทย ตลอดจน ปัญหาความขัดแย้งในพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลที่มีการเรียกร้องผลประโยชน์หรือตำแหน่งหน้าที่ ทางการเมืองเป็นเครื่องตอบแทนกันมาก คณะปฏิวัติจึงได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ ยกเลิกพระราชบัญญัติ พรรคการเมือง รวมทั้งให้สภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง

อนึ่งมีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ พ.ศ. ๒๕๐๒” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใดๆ ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งได้กระทำให้เกิดในการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ในกิจการอื่นที่ เกี่ยวเนื่องกันก็ดี การกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของหัวหน้าคณะปฏิวัติ หรือของผู้ที่ได้รับมอบหมายจาก หัวหน้าคณะปฏิวัติอันได้กระทำไปเพื่อความสงบสุขของประชาชน ซึ่งรวมถึงการลงโทษและการกระทำ อันเป็นการบริหารราชการอย่างอื่น การกระทำดังกล่าวนี้ไม่ว่ากระทำอย่างไร ไม่ว่าในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ และไม่ว่ากระทำในวันที่กล่าวนั้นหรือก่อนหรือหลังวันที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง และบรรดา ประกาศหรือคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติไม่ว่าจะเป็นรูปใด และไม่ว่าจะประกาศหรือสั่งให้มีผลบังคับ ในทางบริหารราชการหรือในทางนิติบัญญัติ ให้ถือว่าเป็นประกาศหรือคำสั่งที่ชอบและใช้บังคับได้สืบไป

^{๑๖} ข้อมูลจาก ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา (<http://www.ratchakittha.soc.go.th>).

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับประกาศของคณะปฏิวัติ ได้แก่^{๑๗}

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการแจ้งให้ทราบถึงการทำการยึดอำนาจการปกครองของคณะปฏิวัติ)
- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการแถลงเหตุผลที่ทำการปฏิวัติและแนวทางที่จะดำเนินการปกครอง)
- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๕ และให้สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีเป็นอันสิ้นสุดลง ทั้งนี้ ให้ศาลทั้งหลายมีอำนาจดำเนินการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมายเช่นเดิม)
- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการแถลงเหตุผลในการทำปฏิวัติและนโยบายที่จะดำเนินการปกครองต่อไป)
- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือตำแหน่งซึ่งเรียกชื่ออย่างอื่นแต่มีฐานะดังกล่าวมา รายงานตัวต่อหัวหน้าคณะปฏิวัติ)
- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดห้ามมิให้กักตุนสินค้าหรือขึ้นราคา)
- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้ผู้จัดการธนาคารในพระนครทุกธนาคารและประธานหรือเลขานุการหอพักทุกแห่งให้มาพบหัวหน้าคณะปฏิวัติเพื่อให้เศรษฐกิจการเงินและการค้าของประเทศดำเนินการตามปกติ)
- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีการยกเลิก พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้บรรดาพรรคการเมืองที่ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลงไป)
- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการทำหนังสือกราบบังคมทูลเพื่อยืนยันความจงรักภักดีอันมีต่อพระมหากษัตริย์ภายหลังได้ยึดอำนาจปกครองประเทศ)
- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการแจ้งให้ทราบว่าคณะปฏิวัติได้รับหนังสือจากราชเลขาธิการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชซึ่งแจ้งถึงพระราชปรารภและพระบรมราโชวาทที่ให้คณะปฏิวัติดำเนินการต่าง ๆ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและยึดมั่นในประโยชน์ต่อส่วนรวม)
- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการกำหนดให้มีรัฐบาลในช่วงเวลาการปฏิวัติจัดตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อร่างรัฐธรรมนูญใหม่ โดยให้สภาร่างรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่เป็นสภานิติบัญญัติในระยะเวลาปฏิวัติ และกำหนดให้มีการแก้ไขและปรับปรุงเศรษฐกิจแห่งชาติทั้งในทางกสิกรรมและอุตสาหกรรม)

^{๑๗} ข้อมูลจาก ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา (<http://www.ratchakitcha.soc.go.th>) และเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (<http://www.krisdika.go.th>) โดยผู้เขียนได้สรุปย่อสาระสำคัญจากเนื้อหาของประกาศฯ แต่ละฉบับ.

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒** ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันการค้าอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ ทั้งนี้ ประกาศฯ ดังกล่าวถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๐๖” อนึ่ง ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในศาลปกติและที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ.๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓** ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดห้ามมิให้มีการมั่วสุมประชุมกันในทางการเมือง ทั้งนี้ ประกาศฯ ดังกล่าวได้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๑๑” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๑ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๑๑)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔** ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นแถลงการณ์ให้ทราบว่าจะดำเนินการพิจารณายกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายบางฉบับที่เป็นอุปสรรคแก่ความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔** ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นแถลงการณ์ให้ทราบว่าจะดำเนินการพิจารณายกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายบางฉบับที่เป็นอุปสรรคแก่ความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕** ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ศาลทหารตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒ หมายความว่าศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ทั้งนี้ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในศาลปกติและที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ.๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖** ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ทั้งนี้ ประกาศฯ ดังกล่าวมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ พ.ศ. ๒๕๐๔” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๓๙ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๐๔ และ “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๗” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๒๐ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗ แต่ต่อมาประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ พ.ศ. ๒๕๑๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗** ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนด ให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์เพื่อให้การเสนอข่าว และบทความในหนังสือพิมพ์เป็นไปในลักษณะที่เหมาะสม ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ พ.ศ. ๒๕๑๘” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘** ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้หน่วยราชการดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในด้านบริการและส่งเสริมการครองชีพเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน)

๑๓) คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๘๖/๒๕๑๓ เรื่อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาต ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเวลาทำงาน วันหยุดงานของลูกจ้าง การใช้แรงงานหญิงและเด็ก การจ่ายค่าจ้าง และการจัดให้มีสวัสดิการเพื่อสุขภาพอนามัยของ ลูกจ้าง ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๐๑ (ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๓)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐** ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ. ๒๔๘๙ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐ พ.ศ. ๒๕๑๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑** ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจปราบปรามบุคคลที่ประพฤติตนเป็นอันธพาล ซึ่งเป็นภัยอันตรายแก่ความสงบสุขของประชาชน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒** ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา ให้ขยายกำหนดเวลาใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่อำเภอยานนาวา อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร อำเภอบางขุนเทียน อำเภอธนบุรี อำเภอบางกอกน้อย อำเภอลี้ดง อำเภอกาชีเจริญ กิ่งอำเภอหนองแขม จังหวัดธนบุรี อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พ.ศ. ๒๔๙๗)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓** ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้ผู้จัดการบริษัทประกันภัยซึ่งรับประกันอัคคีภัยทุกบริษัทในจังหวัดพระนคร และธนบุรี มาเข้าร่วมประชุมกัน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔** ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยประกาศให้พี่น้องชาวไทย และบรรดาชาวต่างประเทศ สอดส่องระมัดระวังภัย และร่วมมือกับทางราชการ เพื่อช่วยกันกำจัดพวกคอมมิวนิสต์ให้สูญสิ้นไปจากผืนแผ่นดินไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕** ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้สถานที่ราชการลดธงลงครึ่งเสาเป็นเวลา ๓ วัน และให้ข้าราชการไว้ทุกข์ มีกำหนด ๑๕ วัน เนื่องด้วยสมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์ได้สิ้นพระชนม์)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๖** ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ผู้รับประกันภัยโดยเฉพะเกี่ยวกับการประกันอัคคีภัย ดำเนินการตามที่คณะปฏิวัติกำหนดเพื่อให้ผู้เอาประกันภัยไม่กระทำการทุจริตเสียหายสินของตนเองเพื่อหวังเงินเอาประกันภัย)
- **คำสั่งแห่งการณของคณะปฏิวัติ** ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(แถลงการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องรัฐบาลกัมพูชาตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทยชั่วคราว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๗** ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการสั่งให้ปิดพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชาอย่างเด็ดขาด)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘** ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการแจ้งให้ทราบว่าการปฏิวัติจำเป็นจะต้องป้องกันระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชาให้มากยิ่งขึ้น)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙** ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดวิธีการเกี่ยวกับการยกเว้นค่าธรรมเนียมบางอย่างโดยเทศบาลบางแห่งเพื่อประโยชน์ของประชาชน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐** ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้การใช้วัตถุระเบิดทำการจับปลาอันเป็นความผิดตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ ให้อยู่ในอำนาจศาลทหาร ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐ พ.ศ. ๒๕๑๔” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๑๐๗ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๔ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑** ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ผ่อนผันแก่ผู้ประกอบการได้ใช้บรรดาเครื่องจักรและวัตถุที่นำมาจากต่างประเทศได้โดยไม่ต้องวางเงินประกันเงินอากรที่พึงเก็บแก่สิ่งของเหล่านั้นตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒** ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีการควบคุมการรับประกันอัคคีภัยที่บริษัทรับประกันภัยจะกระทำการในกาลต่อไป)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓** ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๔๙๗ เพื่อเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศให้มีขึ้นอย่างรวดเร็ว)
- **แถลงการณ์ของสำนักแถลงข่าว กองบัญชาการคณะปฏิวัติ** ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๑
(แถลงการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๔๙๗ และกำหนดวิธีการในการส่งเสริมการอุตสาหกรรมของคณะปฏิวัติ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๔** ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้กรณีที่สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงก่อนครบวาระ การตั้งซ่อมสมาชิกในตำแหน่งที่ว่างนั้น ให้กระทำการโดยวิธีการแต่งตั้ง ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๔ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๐ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๕ พ.ศ. ๒๕๑๑” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๕๔ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๑ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕** ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้สร้างและขยายทางหลวงเทศบาลที่ตรอกพระสวัสดิ์ ตำบลบ้านพานถม อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร เพื่อป้องกันอัคคีภัยและเพื่ออำนวยความสะดวกปลอดภัยให้แก่ประชาชน ทั้งนี้ มีประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับดังกล่าว คือ
 - ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ตั้งกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่ตำบลบ้านพานถม อำเภอพระนคร จังหวัดพระนครตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๐๑ (ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๐๒))
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๖** ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดว่าหากปรากฏว่ายังมีการลักลอบเล่นการพนันอันมิชอบด้วยกฎหมายในท้องที่ใด เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจในท้องที่นั้นจะต้องได้รับการพิจารณาโทษสถานหนักที่สุดโดยทันที)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๗** ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้เลิกการเสพหินและการจำหน่ายหินในประเทศไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๘** ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ ตำบลตลิ่งชัน ตำบลปากข้าวสาร ตำบลกุดนกเปล้า ตำบลหนองปลาไหล และตำบลหนองยาว อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี ทั้งนี้ มีประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว ดังนี้)
 - ๑) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ตั้งกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่ตำบลตลิ่งชัน ตำบลปากข้าวสาร ตำบลกุดนกเปล้า ตำบลหนองปลาไหล ตำบลหนองยาว อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๑ (ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๐๒)
 - ๒) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ตั้งกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่ตำบลตลิ่งชัน ตำบลปากข้าวสาร ตำบลกุดนกเปล้า ตำบลหนองปลาไหล ตำบลหนองยาว อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๑ (ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๐๔)
 - ๓) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ตั้งกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่ตำบลตลิ่งชัน ตำบลปากข้าวสาร ตำบลกุดนกเปล้า ตำบลหนองปลาไหล ตำบลหนองยาว ตำบลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๑ (ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๐๘)
 - ๔) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ตั้งกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่ตำบลตลิ่งชัน ตำบลปากข้าวสาร ตำบลกุดนกเปล้า ตำบลหนองปลาไหล ตำบลหนองยาว อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๑ (ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๑๒)
 - ๕) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ตั้งกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่ตำบลตลิ่งชัน ตำบลปากข้าวสาร ตำบลกุดนกเปล้า ตำบลหนองปลาไหล ตำบลหนองยาว อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๑ (ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๒)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๙** ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๐๑
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ขยายกำหนดเวลาการกู้เงินตามพระราชบัญญัติกู้เงินเพื่อการบูรณะ และวิวัฒนาการแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๔๙๙ ออกไปอีก ๒ ปี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๐** ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้คณะเทศมนตรีชั่วคราวอยู่ในตำแหน่งตลอดเวลาการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเทศบาล ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๔ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๐ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๕ พ.ศ. ๒๕๑๑” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๕๔ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๑ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๑** ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีข้อกำหนดเพื่อป้องกันและระงับความเสียหายที่ไม่ในป่าซึ่งควรสงวนถูกทำลาย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๒** ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้กิจการอุตสาหกรรมบางประเภทได้รับการส่งเสริมตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓ และตามพระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๔๙๗)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓** ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดวิธีการปราบปรามและอบรมปมนิสัยผู้ที่ประพฤติตนเป็นอันธพาลให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ซึ่งมีกฎหมายที่ออกตามความแห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว คือ “พระราชบัญญัติกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุม การอบรม และการฝึกอาชีพ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ พ.ศ. ๒๕๐๓” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๙๔ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๓)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔** ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการขจัดความไม่เรียบร้อยที่มีบุคคลเข้าไปปลูกผักที่อยู่อาศัยหรือที่ตั้งทำการค้าในซึ่งเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ร่วมกันอันเป็นที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๕** ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยประกาศผ่อนผันให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตทำการประมงในทะเลได้มีครูสอนหรือผู้ฝึกทำการประมง ซึ่งเป็นคนต่างด้าวมาทำการแนะนำในเรื่องการใช้เครื่องมือทำการประมงและอุปกรณ์เกี่ยวกับการประมงได้)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๖** ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดวิธีควบคุมราคาขายปลีกของสินค้าบางประเภทในจังหวัดพระนครและธนบุรี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๗** ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยเพิ่มเติม (๖) ของข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓ เรื่อง ให้บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จะจดทะเบียนแล้วถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมได้เพิ่มขึ้น)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๘** ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขพิภคอัตราศุลกากรเรียกเก็บสำหรับรถยนต์นั่งจักรยานยนต์และฟิล์มภาพยนตร์ที่ถ่ายทำแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๙** ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ ถึงมาตรา ๔๙ และมาตรา ๙๗ อนุมาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐** ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้อำนาจแก่ให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจ มีหน้าที่สอดส่องและปราบปรามสถานบริการที่ดำเนินงานอันไม่สุจริตกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายและกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๑** ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติยกฐานะศาลแขวงแม่สะเรียง ศาลแขวงแม่สอด ศาลแขวงตะกั่วป่า และศาลแขวงหลังสวน เป็นศาลจังหวัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๒** ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดประเภทอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมหรือธุรกิจไว้เพื่อให้ดำเนินไปตามความในพระราชบัญญัติสงเคราะห์อาชีพแก่คนไทย พ.ศ. ๒๕๔๙)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓** ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๐๒
(ประกาศฯ ดังกล่าวได้กำหนดห้ามมิให้นำสินค้าที่ผลิตหรือมีกำเนิดในประเทศจีนคอมมิวนิสต์เข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย ทั้งนี้ มีการตรากฎหมายเพื่อผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าที่ห้ามจำหน่ายตามประกาศฯ ดังกล่าว คือ “พระราชบัญญัติผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าที่ห้ามจำหน่ายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓ พ.ศ. ๒๕๐๒” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๖๐ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๐๒ และมีประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศฯ ดังกล่าว ดังนี้

- ๑) ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ เรื่อง ผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าประเภทสมุนไพรและเมล็ดพันธุ์ผัก ที่ห้ามจำหน่ายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓ (ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๐๒)
- ๒) ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ เรื่อง ผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าประเภทเครื่องบริโภคและเครื่องก่อสร้าง ที่ห้ามจำหน่ายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓ (ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๐๒)
- ๓) ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ เรื่อง ผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าประเภทผ้าต่าง ๆ กับแหและด้ายสำหรับใช้ใน การทำแหที่ห้ามจำหน่ายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓ (ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๐๒)
- ๔) ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ เรื่อง ผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าประเภทยาสำเร็จรูป เครื่องเวชภัณฑ์ กับเครื่องเขียน และกระดาษต่าง ๆ ที่ห้ามจำหน่ายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓ (ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๐๒)
- ๕) ประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ เรื่อง ผ่อนผันให้จำหน่ายสินค้าประเภทสุรา ประเภทเครื่องนุ่งห่มสำเร็จรูป ประเภทยานพาหนะและเครื่องอุปกรณ์ และประเภทสินค้าเครื่องอุปโภคอื่น ๆ ที่ห้ามจำหน่ายตาม ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓ (ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๐๒)

ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๑๖” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๐ ตอนที่ ๑๕๔ ฉบับพิเศษ หน้า ๗ วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ และโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๑๖ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๗” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๓๐ หน้า ๑๐๔ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗)

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๔ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๐๒

(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าไอน้ำของการไฟฟ้าอันธานี ทั้งนี้ มีประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว คือ

- “ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ตั้งกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่ตำบลบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๔ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๐๒” ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๐๒)

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๕ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๐๒

(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้กระทรวงมหาดไทย แต่งตั้งสมาชิกสภาจังหวัดและสภาเทศบาลในกรณีที่จะต้องมีการเลือกตั้งทั่วไปได้เช่นเดียวกับการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาจังหวัดและสภาเทศบาล ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๔ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๐ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๕ พ.ศ. ๒๕๑๑” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๕๔ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๑ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๖ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๐๒

(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้คณะกรรมการที่กระทรวงเกษตรและกระทรวงมหาดไทย ตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๑ ข้อ ๓ มีอำนาจเรียกผู้นำไม้ซึ่งถูกพักการทำไม้ และบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้นำชี้สถาน หรือส่งวัตถุพยาน หรือเอกสารมาประกอบการพิจารณา และหากขัดขืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการเป็นผู้ทำไม้ซึ่งถูกพักการทำไม้ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๑ ให้อธิบดีกรมป่าไม้มีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตทำไม้ได้)

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๗ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๐๒

(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เสียใหม่ เพื่อให้การบริหารราชการของนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี ซึ่งแต่งตั้งขึ้นภายหลังที่ได้ประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร มีประสิทธิภาพ)

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๐๒

(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เสียใหม่ เพื่อให้การบริหารราชการของนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี ซึ่งแต่งตั้งขึ้นภายหลังที่ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร มีประสิทธิภาพ)

๑๖. รัฐประหารเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

คณะผู้ก่อการคือ “คณะปฏิวัติ” โดย จอมพล ถนอม กิตติขจร (หัวหน้าคณะปฏิวัติ) ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้ทำการปฏิวัติตัวเอง โดยสาเหตุที่อ้างคือ ภัยคอมมิวนิสต์ที่คุกคามประเทศมุ่งหวังจะเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองในปัจจุบัน และสมาชิกรัฐสภาบางคนอาศัยสิทธิตามรัฐธรรมนูญใช้อิทธิพลทั้งภายในและภายนอกรัฐสภาก่อความวุ่นวายการบริหารงานของรัฐบาล ยุยงให้มีการกระทำที่กระด้างกระเดื่องต่อรัฐบาล และเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว จึงประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ สิ้นสุดลง และให้วุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลงพร้อมรัฐธรรมนูญ โดยให้จัดตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้นทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ โดยให้ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๓ ปี^{๑๔}

อนึ่ง มีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ พ.ศ. ๒๕๑๕” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใดๆ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ หรือในกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกัน การกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของหัวหน้าคณะปฏิวัติหรือของผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะปฏิวัติหรือของผู้ซึ่งได้รับคำสั่งจากผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าคณะปฏิวัติอันได้กระทำไปเพื่อความมั่นคงของประเทศและราชบัลลังก์ และเพื่อความสงบสุขของประชาชน ซึ่งรวมถึงการลงโทษและการกระทำอันเป็นการบริหารราชการอย่างอื่น การกระทำดังกล่าวนี้ไม่ว่าจะกระทำอย่างไร ไม่ว่าในฐานะตัวการผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ และไม่ว่ากระทำในวันที่กล่าวนั้นหรือก่อนหรือหลังวันที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับประกาศของคณะปฏิวัติ ได้แก่^{๑๕}

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

(ประกาศฯ ดังกล่าวได้แจ้งให้ทราบถึงการทำการยึดอำนาจการปกครองของคณะปฏิวัติ)

^{๑๔} อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ ๖, หน้า ๑๐๔๘.

^{๑๕} ข้อมูลจาก ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา (<http://www.ratchakittha.soc.go.th>) และเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (<http://www.krisdika.go.th>) โดยผู้เขียนได้สรุปสาระสำคัญจากเนื้อหาของประกาศฯ แต่ละฉบับ.

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒** ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในศาลปกติและที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ.๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓** ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔** ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวได้ประกาศห้ามมิให้มีการมั่วสุมประชุมกันในทางการเมือง ณ ที่ใดๆ มีจำนวนตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป ทั้งนี้ประกาศฯ ฉบับนี้ได้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ พ.ศ. ๒๕๑๗” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๑ ตอนที่ ๑๙ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕** ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวได้ประกาศห้ามมิให้ผู้ใดกักตุนสินค้าหรือขึ้นราคาสินค้า)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖** ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวได้ชี้แจงถึงเหตุผลในการยึดอำนาจการปกครองของคณะปฏิวัติ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗** ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการประกาศยืนยันของคณะปฏิวัติว่าจะยึดมั่นในหลักแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ และพันธกรณีตามสนธิสัญญาหรือความตกลงกับประเทศทั้งหลาย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘** ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวได้ประกาศให้อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าคณะปฏิวัติหรือผู้ซึ่งหัวหน้าคณะปฏิวัติมอบหมาย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙** ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พุทธศักราช ๒๕๑๑ และห้ามจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นอีก)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐** ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๕)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑** ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา เรื่องอัตราโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดบางประเภท)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒** ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวได้กำหนดให้การกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ อยู่ในอำนาจศาลทหาร ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ทั้งนี้ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในศาลปกติและที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ.๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓** ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้คดีที่มีข้อหาในความผิดตามบัญชีท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นคดีที่ห้ามอุทธรณ์ หรือฎีกา ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ พ.ศ. ๒๕๑๗” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๕๐ ฉบับพิเศษ หน้า ๒๕ วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๑๗ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔** ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวเป็นการวางนโยบายและมาตรการในการดำเนินการพัฒนากิจการสาธารณสุขภูมิภาคและบริการสาธารณสุข)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕** ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ ซึ่งกำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการการปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์เป็นเงินก้อนแทนการรับเป็นรายเดือน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖** ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดโทษผู้ไต่ยานพาหนะที่มีควันหรือระดับเสียงเป็นอันตรายต่อประชาชน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗** ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกปอกและ การนำเข้ามาราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒ ซึ่งกำหนดให้กระสอบและผ้ากระสอบทุกชนิดที่ทอด้วยเส้นใยปอเป็นสินค้าที่ห้ามมิให้ผู้ใดส่งหรือนำออกไปนอกราชอาณาจักร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘** ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้อำนาจของรัฐมนตรีเป็นอำนาจของปลัดกระทรวงหรือให้ปลัดกระทรวงปฏิบัติหน้าที่แทน โดยขึ้นตรงต่อหัวหน้าคณะปฏิวัติหรือผู้ซึ่งหัวหน้าคณะปฏิวัติมอบหมาย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙** ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งสมาชิกสภาจังหวัดหรือสภาเทศบาลแทนการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ประกาศของคณะปฏิวัติ ดังกล่าวนี้นี้ได้ถูกยกเลิกโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ และต่อมา มีพระราชบัญญัติออกมาเพื่อยกเลิกประกาศฯ ฉบับนี้ด้วยคือ “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ พ.ศ. ๒๕๑๗” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๑๕๔ หน้า ๔๑๗ วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๑๗ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐** ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๒ เพื่อปรับปรุงอัตราภาษีรถยนต์บางประเภทที่เจ้าของรถยนต์ชำระเป็นรายปี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑** ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้สถานที่ราชการทุกแห่งลดธงครึ่งเสาและให้ข้าราชการไว้ทุกข์ เพื่อเป็นการถวายความอาลัย เนื่องด้วยสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก ได้สิ้นพระชนม์)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒** ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดลในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล เฉพาะส่วนที่อยู่ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย ไปเป็นของ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓** ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดแนวทางหลวง เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน สายรัชดาภิเษก ตอนตำบลวัดท่าพระ-ตำบลสามเสนนอก ในท้องที่อำเภอบางกอกใหญ่ อำเภอธนบุรี จังหวัดธนบุรี และอำเภอยานนาวา อำเภอพระโขนง อำเภอปทุมวัน อำเภอพญาไท อำเภอบางกะปิ จังหวัดพระนคร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔** ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้รวมจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเป็นหนึ่งจังหวัด เรียกว่า นครหลวงกรุงเทพธนบุรี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕** ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้รวมเทศบาลนครกรุงเทพและเทศบาลนครธนบุรี เป็นเทศบาลสำหรับนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เรียกว่า เทศบาลนครหลวง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๖** ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติซึ่งออกตามความใน มาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองผดุงกรุงเกษม ทางด้านทิศตะวันตก ในท้องที่ตำบลป้อมปราบ อำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย นครหลวงกรุงเทพธนบุรีให้แก่กระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๗** ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดเหรียญชัยสมรภูมิ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งกำหนดให้ผู้ประกอบวีรกรรมได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘** ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีการควบคุมการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙** ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงิน รวมทั้งสิ้นไม่เกินหนึ่งพันล้านบาทจากธนาคารแห่งประเทศไทยสำหรับซื้อข้าวเพื่อขายให้รัฐบาลต่างประเทศ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐** ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความใน มาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวงพุทธศักราช ๒๔๘๒ โดยกำหนดแนวทางหลวง เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน สายพิจิตร-สากเหล็ก และเพื่อสร้างทางหลวงจังหวัดสายอุบลราชธานี-ตระการพืชผล สายโพหนอง-กุฉินารายณ์ สายเขางู-บึงไผ่-บ้านโปร่ง สายตะกั่วป่า- กะปง-พังงา และสายปากพ่อง-หัวไทร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑** ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่ามีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกา ที่ออกตามความใน มาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวงพุทธศักราช ๒๔๘๒ ซึ่งกำหนดแนวทางหลวงแผ่นดิน สายธนบุรี-สมุทรสาคร-สมุทรสงคราม-ปากท่อ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒** ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนกรรมสิทธิ์ที่ธรณีสงฆ์ วัดโป่งแรด ตำบลพลับพลา อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรีให้แก่ทางสายน ฉิมกสิป)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓** ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลโพธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ให้แก่กระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๔** ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าคณะปฏิวัติหรือผู้ซึ่งหัวหน้าคณะปฏิวัติมอบหมาย และระหว่างที่ยังไม่มีคณะรัฐมนตรีบรรดาศักดิ์อำนาจหน้าที่ที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับ บัญญัติไว้ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภาบริหารคณะปฏิวัติ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕** ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยให้การยอมรับว่าคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากรเป็นนิติบุคคล รวมทั้งให้ความคุ้มครองในการดำเนินงานแก่คณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๖** ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยประกาศให้คดีที่มีข้อหาว่ากระทำความผิดบางอย่างที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ก็ให้อยู่ในอำนาจศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษา และตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๓ ทั้งนี้ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในศาลปกติและที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๗** ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยให้ยอมรับว่าองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นนิติบุคคล และให้ถือว่ามีภูมิลำเนาในประเทศไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๘** ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยกำหนดบริเวณที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อเวนคืนในท้องที่อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๙** ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๐๘ กำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติดำเนินการสำรวจเนื้อที่และพืชผลการเกษตรทั่วราชอาณาจักร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๐** ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติโอนทรัพย์สินของการพลังงานแห่งชาติ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับโครงการแม่น้ำพุง ให้แก่การไฟฟ้าตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๕๑๐)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๑** ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้สถานที่ราชการทุกแห่งลดธงครึ่งเสา เพื่อเป็นการแสดงคารวะไว้อาลัยเนื่องด้วยสมเด็จพระเจ้าเฟรเดริกที่ ๙ พระมหากษัตริย์แห่งประเทศเดนมาร์ก เสด็จสวรรคต)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๒** ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยประกาศจัดตั้งสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓** ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยขยายระยะเวลาใช้กฎหมายว่าด้วยการกู้เงินจากรัฐบาลระหว่างประเทศ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๙ และกำหนดวงเงินกู้จากแหล่งเงินกู้ต่างๆ รวมกันแล้วต้องไม่เกินเก้าพันล้านบาท ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๙” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๓ ตอนที่ ๑๐๘ หน้า ๓๕๓ วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๑๙)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๔** ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลสองห้อง อำเภอบางเขน นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี ให้แก่กระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๕** ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลสามเสนใน อำเภอพญาไท นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี ให้แก่กระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๖** ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลท่าพระ อำเภอบางกอกใหญ่ นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี ให้แก่กระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๗** ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๑๓ แก้ไขอัตราอากรขาเข้าสินค้าบางประเภท)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘** ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑ และพระราชกำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ พุทธศักราช ๒๔๘๔ โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเสียใหม่ ทั้งนี้ ได้มีประกาศฉบับต่าง ๆ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับนี้ ดังนี้)
 - ๑) ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้ประกอบกิจการท่าเรือซึ่งเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน ตามข้อ ๓ (๙) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๒๒ ง หน้า ๗ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๙)
 - ๒) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ดำเนินการเกี่ยวกับสัมปทานประกอบกิจการประปาเพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๙ ง หน้า ๑๑ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕)
 - ๓) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกิจการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการประปา ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๖๙ ง หน้า ๗ วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๖)

- ๔) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต สำหรับผู้ประกอบการบัตรเครดิต ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๗ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๓๕ ง หน้า ๓๒ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๗)
- ๕) ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๗ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๙๑ ง หน้า ๑ วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๗)
- ๖) ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์) ลงวันที่ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๑๑๔ ง หน้า ๑ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๗)
- ๗) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๑๓๖ ง หน้า ๒๐ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๗)
- ๘) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต สำหรับผู้ประกอบการบัตรเครดิต ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๘ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๒๑ ง หน้า ๕๑ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘)
- ๙) ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๕๓ ง หน้า ๗ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘)
- ๑๐) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช่สถาบันการเงิน ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๕๖ ง หน้า ๑๐ วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๘)
- ๑๑) ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้ประกอบกิจการท่าเรือซึ่งเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผลสุกของประชาชนตามข้อ ๓ (๙) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๓๘ ง หน้า ๑ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘)
- ๑๒) ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้ประกอบกิจการท่าเรือซึ่งเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผลสุกของประชาชนตามข้อ ๓ (๙) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ตอนพิเศษ ๓๘ ง หน้า ๕ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘)
- ๑๓) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช่สถาบันการเงิน ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนพิเศษ ๘๘ ง หน้า ๑๓ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙)
- ๑๔) ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง หลักเกณฑ์สำหรับการให้บริการเส้นทางบินภายในประเทศ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๙ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนพิเศษ ๑๐๒ ง หน้า ๑๒ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙)
- ๑๕) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๑/๒๕๕๐ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๐ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนพิเศษ ๔ ง หน้า ๘ วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๐)
- ๑๖) ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง การประกอบกิจการไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียน หรือพลังงานความร้อนและไฟฟ้าร่วมกัน ขนาดไม่เกิน ๑๐ เมกะวัตต์ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๗ ง หน้า ๗๒ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๐)

- ๑๗) ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง หลักเกณฑ์การนับจำนวนผู้ประกอบการค้าขายในการเดินอากาศที่ให้บริการในเส้นทางบินสายรองและเส้นทางบินสายย่อย ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา ๑๒๔ ตอนพิเศษ ๒๓ ง หน้า ๑๗ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)
- ๑๘) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการยื่นคำขออนุญาต และการประกอบกิจการไฟฟ้า พลังงานหมุนเวียน หรือพลังงานความร้อนและไฟฟ้าร่วมกัน ขนาดไม่เกิน ๑๐ เมกะวัตต์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๐ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนพิเศษ ๔๔ ง หน้า ๑๒ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๐)
- ๑๙) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการยื่นคำขออนุญาต และการประกอบกิจการไฟฟ้า พลังงานหมุนเวียน หรือพลังงานความร้อนและไฟฟ้าร่วมกัน ขนาดไม่เกิน ๑๐ เมกะวัตต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนพิเศษ ๘๔ ง หน้า ๔๓ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐)
- ๒๐) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๓ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๗๒ ง หน้า ๒๓ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๓)
- ๒๑) ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง หลักเกณฑ์สำหรับการให้บริการเส้นทางบินภายในประเทศ (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๓ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๘๒ ง หน้า ๒๒ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓)
- ๒๒) ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารที่ใช้บริการสายการบินของไทยในเส้นทางบินประจำภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๑๒๘ ง หน้า ๑๑ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)
- ๒๓) ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์) (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๔ ง หน้า ๑๗ วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๔)

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๙ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕

(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย)

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๐ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๑๕

(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลตลาดยอด อำเภอพระนคร นครหลวงกรุงเทพธนบุรี ให้แก่กระทรวงมหาดไทย)

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๑ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๑๕

(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๙๔ โดยกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ถือประโยชน์และรับภาระจากสมาชิกภาพในกองทุนการเงินระหว่างประเทศในนามของรัฐบาลในการดำเนินธุรกรรมทุกประการเกี่ยวกับบัญชีทั่วไปของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ)

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๒ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๑๕

(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ตั้งศูนย์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจสำหรับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกตั้งอยู่ ณ นครหลวงกรุงเทพธนบุรี และให้สิทธิ เอกสิทธิ และความคุ้มครองแก่ศูนย์และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ร่วมมือทางเศรษฐกิจเป็นนิติบุคคลและให้ถือว่ามีภูมิลำเนาในประเทศไทย)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๓** ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้สถานที่ราชการทุกแห่งลดธงครึ่งเสา เพื่อเป็นการแสดงการวะและไว้อาลัย เนื่องด้วยสมเด็จพระเจ้ามหาจักรพรรดิ บิร บิคริม ชาร์ เทพ พระมหากษัตริย์แห่งเนปาล เสด็จสวรรคต)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๔** ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยให้เพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า บริเวณที่ดินป่าสักพระ ซึ่งอยู่ในท้องที่ตำบลท่ากระดาน อำเภอศรีสวัสดิ์ ตำบลหนองรี ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อพลอย และตำบลช่องสะเดา ตำบลวังดัง อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าขึ้นใหม่ ซึ่งถูกแก้ไขบางส่วนโดยพระราชกำหนดเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในท้องที่ ตำบลท่ากระดาน ตำบลหนองเป็ด ตำบลด่านแม่ฉลวย ตำบลเขาโจด อำเภอศรีสวัสดิ์ ตำบลหนองรี ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อพลอย และตำบลช่องสะเดา ตำบลวังดัง อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๔ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๐)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๕** ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยกำหนดให้ถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน ในท้องที่ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๖** ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินในท้องที่ตำบลถนนนครชัยศรี อำเภอดุสิต นครหลวงกรุงเทพธนบุรี ให้แก่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๗** ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนกรรมสิทธิ์ที่วัดสมณานิยมบริหาร ตำบลสี่แยกมหานาค อำเภอดุสิต นครหลวงกรุงเทพธนบุรี ให้แก่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๘** ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการจอดเรือ ในแม่น้ำลำคลอง พุทธศักราช ๒๔๗๙)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๙** ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ระงับการนับเวลาราชการทวิคูณ ในระหว่างเวลาประกาศใช้กฎอัยการศึก)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๐** ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้แยกอำเภอยโสธร อำเภอภูซุ่ม อำเภอเลิงนกทา อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอป่าติ้ว ออกจากจังหวัดอุบลราชธานี แล้วรวมจัดตั้งจังหวัดยโสธร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๑** ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ เปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลยโสธรเป็นเทศบาลเมืองเรียกชื่อว่าเทศบาลเมืองยโสธร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๒** ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยเปลี่ยนแปลงเขตศาลจังหวัดอุบลราชธานีและเขตศาลจังหวัดยโสธร โดยโอนอำเภอสิงนกทา จากเขตศาลจังหวัดอุบลราชธานีไปรวมอยู่ในเขตศาลจังหวัดยโสธร)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๓** ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาตั้งอธิบดีผู้พิพากษามาตรา พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้จังหวัดยโสธรอยู่ในเขตอำนาจของอธิบดีผู้พิพากษามาตรา ๓)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๔** ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๒๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ของกรมอัยการ กระทรวงมหาดไทย ออกเป็นเขต พ.ศ. ๒๕๐๐)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๕** ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๑๐ กำหนดให้แยกแผนกอัตราค่าจ้าง แผนกวินัยและทะเบียนประวัติ และแผนกฝึกอบรม ไปสังกัดกองการเจ้าหน้าที่ และตั้งแผนกประมวลรายงานในสำนักงานเลขานุการกรมสรรพสามิต ถูกยกเลิกโดยพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๒๓)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๖** ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๕ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ผ่อนผันกำหนดเวลาสำหรับเล่นโบว์ลิ่ง สเก็ต สำหรับขายอาหารหรือเครื่องดื่ม และการเล่นมหรสพในโรงแรมโหรสพ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๗** ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช ๒๔๗๖ ในบริเวณเขตเพลิงไหม้ ที่ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๘** ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพเมื่อมีความตายเกิดขึ้น โดยการกระทำของเจ้าพนักงานหรือระหว่างที่อยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๙** ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดให้ทุกกองกำกับการตำรวจทางหลวงมีสถานีดำรวจทางหลวง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘๐** ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยยกเลิกพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้แบ่งส่วนราชการในกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘๑** ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้ดำเนินการปราบปรามและลงโทษผู้บุกรุกทำลายป่าสงวนแห่งชาติให้รุนแรงและเด็ดขาด และกำหนดให้เจ้าพนักงานป่าไม้เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่มากยิ่งขึ้น)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘๒** ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ จัดตั้งนิคมสหกรณ์ในท้องที่อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร เฉพาะในส่วนที่ดินที่เป็นของรัฐ)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘๓** ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ จัดตั้งนิคมสหกรณ์ ในท้องที่อำเภอเมืองลำปาง อำเภอห้างฉัตร และอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เฉพาะในที่ดินที่เป็นของรัฐ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘๔** ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดบริเวณที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อเวนคืนอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอเสาไห้ อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี และอำเภอท่าเรือ อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘๕** ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ กำหนดบริเวณที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อเวนคืนในท้องที่ตำบลบางกะปิ ตำบลห้วยขวาง อำเภอพญาไท ตำบลคลองตัน อำเภอพระโขนง และตำบลหัวหมาก อำเภอบางกะปิ นครหลวงกรุงเทพมหานคร ถูกยกเลิกโดยเงื่อนไขเมื่อครบ ๕ ปี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘๖** ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลคลองตากุด อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ให้แก่กรมชลประทาน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘๗** ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลโก่งธนู อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ให้แก่กรมชลประทาน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘๘** ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลพยุหะคีรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ให้แก่กรมชลประทาน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘๙** ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และในท้องที่ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ให้แก่กรมชลประทาน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๐** ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลหัวสำโรง อำเภอบางคล้า ตำบลแหลมประดู่ อำเภอบ้านโพธิ์ และตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ให้กรมชลประทาน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๑** ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๒๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ (แก้ไขเพิ่มเติมโดย

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙) ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ออกเป็นเขต พ.ศ. ๒๕๐๐ และกำหนดให้แบ่งท้องที่ของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เสียใหม่ ทั้งนี้ ประกาศ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๑๖” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๒** ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยเขตปลอดภัยในราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๘ กำหนดให้บริเวณซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นเขตปลอดภัยในราชการทหารแห่งกองทัพก)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๓** ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๙ กำหนดให้โอนพนักงานเทศบาลสามัญมาเป็นข้าราชการส่วนจังหวัด)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๔** ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ. ๒๕๐๖ กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยวางระเบียบและวิธีการให้เทศบาลหักเงินเดือนของพนักงานเทศบาลไว้เป็นเงินสะสมและกำหนดให้ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญโอนมาเป็นพนักงานเทศบาลได้)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๕** ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๒๖ (๗) แห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดรายการที่สามารถหักค่าชดเชยรายจ่ายที่เป็นทุน แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดประเภท อัตรา และเงื่อนไขในการหักค่าชดเชยรายจ่ายที่เป็นทุนเกี่ยวกับภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๖ และพระราชกฤษฎีกากำหนดประเภท อัตรา และเงื่อนไขในการหักค่าชดเชยรายจ่ายที่เป็นทุนเกี่ยวกับภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖** ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดหลักเกณฑ์การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๗** ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ จัดตั้งนิคมสหกรณ์ ในท้องที่อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ เฉพาะในส่วนของที่ดินที่เป็นของรัฐ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๘** ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ จัดตั้งนิคมสหกรณ์ ในท้องที่ตำบลนาโพธิ์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เฉพาะในส่วนของที่ดินที่เป็นของรัฐ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๙** ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ในท้องที่ตำบลทุ่งมหาเมฆ อำเภอยานนาวา นครหลวงกรุงเทพธนบุรี ให้แก่สำนักงานอาคารสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงานอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๔๘๕)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๐** ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ในท้องที่ตำบลยานนาวา อำเภอยานนาวา นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี ให้สำนักงานอาคารสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงานอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๑๕)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๑** ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๓ (๓) แห่งประมวลรัษฎากรให้ยกเว้นภาษีการค้าสำหรับกิจการโทรศัพท์ของรัฐบาล)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๒** ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ จัดตั้งนิคมสหกรณ์ในท้องที่อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓** ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๐๑ และพระราชบัญญัติกำหนดวิธีระงับข้อพิพาทแรงงาน พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งกำหนดให้มีกองทุนเงินทดแทน ทั้งนี้ ได้มีประกาศต่างๆ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เช่น
 - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การเลือกตั้งผู้แทนลูกจ้างตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ (ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕)
 - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การขอจัดตั้งสมาคมนายจ้างหรือสมาคมลูกจ้างตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ (ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕)
 - ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การควบคุมสมาคมนายจ้างหรือสมาคมลูกจ้างตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ (ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕)อนึ่ง ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๓” และต่อมา “พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗” ได้กำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อแยกบทบัญญัติเกี่ยวกับเงินทดแทนและกองทุนเงินทดแทนออกจากกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานมากำหนดเป็นพระราชบัญญัติ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๔** ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมอัตราอากร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๕** ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๑๐ ห้ามกระทำการใดๆ อันทำให้สัตว์น้ำมีนเมา วางยาเบื่อเมา หรือทิ้งวัตถุใดๆ ในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๖** ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ กำหนดแนวทางหลวงเพื่อสร้างทางหลวงจังหวัดสายจอมทอง-ดอยอินทนนท์ และสายโชคชัย-ครบุรี ในท้องที่อำเภอโชคชัยและครบุรี จังหวัดนครราชสีมา)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๗** ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกปศุสัตว์และการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒ กำหนดห้ามส่งหรือนำเข้าเมล็ดปศุสัตว์ชนิดออกไปนอกราชอาณาจักร)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๘** ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๘ กำหนดท้องที่ของกรมตำรวจออกเป็นเขต)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๙** ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยได้กำหนดเขตที่ดินให้พ้นจากการถูกเวนคืน เมื่อกระทรวงการคลังได้ซื้อที่ดินศาลาสันติธรรม ตำบลบางขุนพรหม อำเภอพระนคร นครหลวงกรุงเทพมหานคร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๐** ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกำหนดอำนาจ กระทรวงการคลังในการค้าประกัน พ.ศ. ๒๕๑๐ กำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจทำประกันหนึ่งของ บริษัทจำกัดที่เป็นรัฐวิสาหกิจ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๑** ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การควบคุมการรับขนส่ง คนโดยสารผู้มีภูมิลำเนาในประเทศไทยไปยังประเทศซาอุดีอาระเบียเพื่อประกอบพิธีฮัจย์ ณ เมืองเมกกะ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๒** ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลักษณะปกครอง ท้องที่ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๓** ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้าง อาคาร พ.ศ. ๒๔๗๙ ในเขตสุขาภิบาลพระพุทธบาท อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๔** ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ สวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๕** ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตาม ความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ กำหนดบริเวณที่ดินที่จะเวนคืน เพื่อสร้างและขยายทางหลวงเทศบาลในท้องที่ตำบลยานนาวา นครหลวงกรุงเทพมหานคร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๖** ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ กำหนดปริมาณการครอบครองไม้สักและไม้แปรรูปและเพิ่มอำนาจการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ที่ออกตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๗** ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนกิจการทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ ภาราชากร และลูกจ้างในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของการประปาภูเก็ต กองประปาภูมิภาค กรมโยธาเทศบาล ไปเป็นของ เทศบาลเมืองภูเก็ต)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๘** ลงวันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความ ในมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๘๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดวิชาที่จะให้ปริญญาและอักษรย่อ ในคณะเภสัชศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๙** ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ กำหนดวิชาที่จะให้ปริญญาและอักษรย่อในคณะเภสัชศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๐** ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยครุวิทยฐานะและเข้มวิทยฐานะของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยครุวิทยฐานะและเข้มวิทยฐานะของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดเกี่ยวกับครุวิทยฐานะและเข้มวิทยฐานะของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๑** ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ออนกิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ ข้าราชการ ลูกจ้าง นักศึกษาและเงินงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหิดลเฉพาะที่เกี่ยวกับราชการของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ไปเป็นของคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๒** ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวงพหุศักราช ๒๔๘๒ โดยกำหนดแนวทางหลวงเพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน สายแยกจากทางหลวงแผ่นดินสายจรัลสนิทวงศ์ (แยกสะพานกรุงธนฯ)-บรรจบทางหลวงแผ่นดินสายธนบุรี-นครชัยศรี-ราชบุรี-สายเขาทราย-สากเหล็ก-วังทอง และเพื่อสร้างทางหลวงจังหวัดสายมัญจาคีรี-แก้งคล้อ สายแม่สอด-อุ้มผาง -หนองฉาง สายแม่สอด-แม่ระมาด-ท่าสองยาง สายแยกไปอนุสาวรีย์สุนทรภู่ (แหลมแม่พิมพ์) สายตราด-แหลมคอก สายละงู-ปากบารา สายสตูล-ท่าเรือจะบังลิ้ง สายนราธิวาส-สุโหงโกลก สายสุโหงโกลก-อำเภอแว้ง-เขตแดน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๓** ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนดปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา และเข้มวิทยฐานะ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๔** ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยประกาศยกเลิกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุวิทยฐานะและเข้มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๓ และกำหนดปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๔ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๗” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๑๖๗ ฉบับพิเศษ หน้า ๓ วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๗)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๕** ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ กำหนดให้จ่ายเงินเพิ่มการเลื่อนฐานะมารวมเป็นเงินเดือนเดือนสุดท้ายสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๖** ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยเขตปลอดภัยในราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๘ กำหนดให้บริเวณซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเขตปลอดภัยในราชการทหารแห่งกองทัพอากาศ)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๗** ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยเขตปลอดภัยในราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๘ กำหนดให้บริเวณซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเขตปลอดภัยในราชการทหารแห่งกองทัพอากาศ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๘** ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยเขตปลอดภัยในราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๘ กำหนดให้บริเวณซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นเขตปลอดภัยในราชการทหารแห่งกองทัพอากาศ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๙** ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยเขตปลอดภัยในราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๘ กำหนดให้บริเวณซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ และอำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เป็นเขตปลอดภัยในราชการทหารแห่งกองทัพอากาศ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๐** ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๘ เพื่อปรับปรุงกองบัญชาการตำรวจภูธร และให้จัดตั้งกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๑** ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลสามเสนใน ตำบลห้วยขวาง และตำบลบางกะปิ อำเภอพญาไท นครหลวงกรุงเทพธนบุรี ให้แก่กระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๒** ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช ๒๔๘๑ และกำหนดหลักเกณฑ์ความประพฤติ การแต่งกาย และจรรยา มารยาทของนักเรียนและนักศึกษา ทั้งนี้ ได้มีประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้คือ
 - กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๕) กำหนดการแต่งกายและความประพฤติอันไม่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนและนักศึกษา (ประกาศราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๕)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๓** ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้ใช้พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ บังคับในจังหวัดยโสธร ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ บังคับในท้องที่ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๓๗” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๔** ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ กำหนดให้เปลี่ยนแปลงเขตกิ่งอำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานี)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๕** ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ กำหนดให้เปลี่ยนแปลงเขตกิ่งอำเภอในจังหวัดสระบุรี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๖** ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนกรรมสิทธิ์ที่ธรณีสงฆ์วัดมกุฏกษัตริยาราม ตำบลนางเลิ้ง (บางขุนพรหม) อำเภอดุสิต (พระนคร) จังหวัดพระนคร (นครหลวงกรุงเทพมหานคร) ให้แก่กระทรวงการคลัง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๗** ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ กำหนดให้เปลี่ยนแปลงเขตจังหวัดเชียงรายและจังหวัดน่าน โดยโอนหมู่บ้านหมู่ที่ ๑๐ ตำบลควน อำเภอปง จังหวัดเชียงราย ไปขึ้นกับตำบลปากคอก อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน และโอนตำบลยอด อำเภอปง จังหวัดเชียงราย ไปขึ้นกับอำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๘** ลงวันที่ ๒๘ เมษายน
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ กำหนดแนวทางหลวงเพื่อสร้างทางหลวงจังหวัดสายลาดหลุมแก้ว-บางเลน สายบ้านสุขเส้า-บ้านดุง-บ้านกุดเรือคำ และสายจะนะ-ปากน้ำเทพา-หนองจิก)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓๙** ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลหัวตะพาน อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทองให้แก่กรมชลประทาน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๐** ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนดให้กลุ่มเกษตรกรมีฐานะเป็นนิติบุคคล)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๑** ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๒** ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ กำหนดให้บริเวณที่ดินป่าน้ำหนาว ในท้องที่ตำบลบ้านโคกอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ตำบลบ้านกลาง ตำบลบ้านดัว ตำบลห้วยไร่ อำเภอหล่มสัก ตำบลน้ำหนาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ และตำบลห้วยยาง อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เป็นอุทยานแห่งชาติ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๓** ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยยกเลิกพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดค่าเสมอภาคของบาท พ.ศ. ๒๕๐๖)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๔** ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติชื้อเงินกำเนิดเหล้าอ่อนโปรตุเกส พุทธศักราช ๒๔๘๑)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๕** ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน กำหนดให้ถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรให้ประโยชน์ร่วมกันในท้องที่ตำบลกุสิงห์ อำเภอสหชัย จังหวัดกาฬสินธุ์)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๖** ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๗** ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนที่ธรณีสงฆ์ วัดอภิสิทธิ์ธาราม ตำบลตลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๘** ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๒)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๙** ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าว มีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ. ๒๕๐๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการพนักงานเทศบาล คณะอนุกรรมการพนักงานเทศบาลสามัญประจำจังหวัด และกำหนดการคำนวณอัตราค่าป่วยการของคณะเทศมนตรี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๐** ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ กำหนดให้บริเวณที่ดินป่าคลองนาคา ซึ่งอยู่ในท้องที่ ตำบลนาคา ตำบลเชียงเหลียง ตำบลบางหิน ตำบลบ้านนา และตำบลลำพวน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๑** ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ให้จัดตั้งนิคมสหกรณ์ ในท้องที่กิ่งอำเภอดอนตาล และอำเภอมุกดาหาร จังหวัดนครพนม เฉพาะในส่วนที่ดินที่เป็นของรัฐ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๗” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๑ ตอนที่ ๓๐ หน้า ๑๐๗ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๒** ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ให้จัดตั้งนิคมสหกรณ์ ในท้องที่อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี เฉพาะในส่วนที่ดินที่เป็นของรัฐ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๓** ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ให้จัดตั้งนิคมสหกรณ์ ในท้องที่อำเภอสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี เฉพาะในส่วนที่ดินที่เป็นของรัฐ)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๔** ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ กำหนดให้บริเวณที่ดินป่าภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๕** ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๐๒ กำหนดอัตราหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาสำหรับกิจการ และให้ยกเว้นหรือลดอัตราภาษีอากร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๖** ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ให้ยกเว้นการเสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินที่ใช้เป็นสนามบินของรัฐ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๗** ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาทหารซึ่งรองลงมาจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มอบอำนาจในการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการตามกฎหมายใดๆ ให้ผู้บังคับบัญชาทหารตำแหน่งอื่น ทำการแทนในนามของผู้บังคับบัญชาทหารผู้มอบหมายอำนาจได้)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๘** ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยประกาศยกเลิกพระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยออกเป็นเขต พ.ศ. ๒๕๐๖ และกำหนดให้แบ่งท้องที่ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๙** ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ ให้เปลี่ยนแปลงเขตอำเภอท่าลี่ และกิ่งอำเภอภูเรือ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยโอนตำบลลาดค่าง อำเภอท่าลี่ ไปขึ้นกิ่งอำเภอภูเรือ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๐** ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติซึ่งออกตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลมวกะสัน อำเภอพญาไท นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี ให้แก่กระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๑** ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีเครื่องตีมี พ.ศ. ๒๕๐๙ กำหนดให้เก็บภาษีเครื่องตีมี ที่ทำหรือบรรจุหรือได้จากเครื่องขยายเครื่องตีมี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๒** ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตให้เรือของบุคคลผู้ไม่ต้องด้วยลักษณะที่จะถือกรรมสิทธิ์เรือไทย ที่ทำการได้มีกำหนดคราวละไม่เกิน ๑ ปี)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๓ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ กำหนดความผิดที่เยาวชนซึ่งอายุเกินกว่า ๑๖ ปีบริบูรณ์กระทำให้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลจังหวัด)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๘๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้จัดตั้งคณะนิติศาสตร์)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๕ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๘๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ กำหนดวิชาที่จะให้ปริญญาและอักษรย่อในคณะนิติศาสตร์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๖ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดบริเวณที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อเวนคืนอยู่ในท้องที่ตำบลสุรศักดิ์ และตำบลทุ่งสุขลา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๗ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ของกรมสรรพากร กระทรวงการคลังออกเป็นเขต พ.ศ. ๒๕๐๐ และแบ่งท้องที่ของกรมสรรพากร กระทรวงการคลังเสียใหม่)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๘ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช ๒๔๗๖ ให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช ๒๔๗๖ ในบริเวณเขตเพลิงไหม้ที่ตำบลบ้านแพน อำเภอบ้านแพน จังหวัดนครพนม)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๙ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ กำหนดบริเวณที่ประสงค์จะดำเนินการในการเวนคืนเพื่อสร้างและขยายทางหลวง อยู่ในท้องที่ตำบลบางรัก อำเภอบางรัก ตำบลยานนาวา อำเภอยานนาวา ตำบลคลองสาน ตำบลคลองตันใต้ตำบลบางลำพู อำเภอคลองสาน ตำบลบางยี่เรือ ตำบลบุคคะโล อำเภอธนบุรี นครหลวงกรุงเทพธนบุรี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๐ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยยกเลิกพระราชกฤษฎีกาจัดงานระเบียบราชการกรมธนารักษ์ในกระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๔๙๕ และแบ่งส่วนราชการกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลังเสียใหม่)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๑ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมาตราซึ่ง ดวงวัด พ.ศ. ๒๔๖๖ เพื่อมิให้มีการปกปิดปริมาณที่แท้จริงของสินค้า)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๒ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพิภดัตถ์ราศุลกากรบางประเภท)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๓** ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ ตำบลหัวหมาก อำเภอบางกะปิ นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี ให้แก่กระทรวงมหาดไทย เพื่อสร้างทางหลวงเทศบาลนครหลวง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๔** ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ ที่ออกตามความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ กำหนดแนวทางหลวงเพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน สายกำแพงเพชร-สุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย-แพร่-น่าน ตอนเด่นชัย-ร้องกวาง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๕** ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ ยกเลิกภาษีการค้าสุราและกำหนดอัตราภาษีสุราเสียใหม่)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๖** ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๘๖ กำหนดให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๗** ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๐๘ กำหนดให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๘** ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๙๕ กำหนดให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๙** ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ กำหนดให้มีสภาสถาบัน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘๐** ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนดให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘๑** ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ศิลปากร พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนดให้มหาวิทยาลัยศิลปากรอยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘๒** ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนดให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘๓** ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๑๒ กำหนดให้มหาวิทยาลัยมหิดลอยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘๔** ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๒ กำหนดให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่อยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘๕** ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘๖** ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้อัญเชิญพระบรมราชโองการประกาศสถาปนาสมเด็จพระวันรัต (ปุ่น ปุณณสิริ) วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร พระอารามหลวง ขึ้นดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก มาให้ทราบทั่วกัน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘๗** ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้องค์การเชื้อเพลิงจัดให้มีกองทุนสำหรับจ่ายสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงานในองค์การเชื้อเพลิงและครอบครัว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘๘** ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลรองเมือง อำเภอปทุมวัน นครหลวงกรุงธนบุรี ให้แก่กระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘๙** ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยกำหนดมาตรการให้ผู้ครอบครองโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุปฏิบัติในท้องที่จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดสกลนคร ทั้งนี้มีประกาศฉบับต่างๆ ที่ออกมาเพิ่มเติมโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว ดังนี้
 - ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดบริเวณท้องที่ห้ามมิให้ผู้ใดขุดค้นหาโบราณวัตถุและศิลปวัตถุเพิ่มเติม ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๕
 - ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ห้ามขุดค้นหาโบราณวัตถุและศิลปวัตถุ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๖
 - ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ห้ามขุดค้นหาโบราณวัตถุและศิลปวัตถุ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗
 - ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ห้ามขุดค้นหาโบราณวัตถุและศิลปวัตถุ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๒๗)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๐** ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ กำหนดให้มีการตรวจสอบทะเบียนราษฎรทั่วราชอาณาจักร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๑** ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดให้มีการโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด วัดโป่ง วัดกุฎี ตำบลศาลาไม้ชัย อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๒** ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๔๗๙ กำหนดให้เจ้าของอาคารบางประเภทที่ใช้ในบริการสาธารณะจัดให้มีที่จอดรถยนต์)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๓** ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งออกตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ กำหนดท้องที่ตำบลบางคอแหลม ตำบลบางโคล่ ตำบลบางโพธิ์บาง ตำบลช่องนนทรี อำเภอยานนาวา และตำบลคลองเตย อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนครนคร เพื่อสร้างทางหลวงเทศบาล)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๔** ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดท้องที่ในตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ให้แก่นายไพบูลย์ วงศ์สละ)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๕** ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อสร้างศูนย์ฝึกพลขับของกองทัพบก)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๖** ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดวิธีการควบคุม ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามกฎหมายให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๗** ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๑๕ แบ่งส่วนราชการเป็นกองและแผนกในมหาวิทยาลัยมหิดล)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๘** ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอนาเชือก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และกิ่งอำเภอนาดูน อำเภอนาปีพุม จังหวัดมหาสารคาม)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๙** ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ กำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมผู้ต้องหาไว้ได้ตลอดเวลาที่ทำการสอบสวน ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๙ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๘” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕ ฉบับพิเศษ หน้า ๗๑ วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๑๘ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๐** ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ กำหนดให้ป่าเขาสอยดาวในท้องที่ตำบลทรายขาว ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน ตำบลตะเคียนทอง ตำบลฉมัน อำเภอมะขาม และตำบลแก่งหางแมว อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เพื่อเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๑** ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ กำหนดให้ป่าห้วยขาแข้งในท้องที่ตำบลแม่ละมั่ง อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก และตำบลลานสัก ตำบลคอกควาย ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๒** ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อขยายโรงพยาบาลหาดใหญ่)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๓** ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ กำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยรายจ่ายงบกลางและแก้ไขบทบัญญัติว่าด้วยการกู้เงิน)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๔** ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๖ กำหนดให้อาหารสัตว์ครอบคลุมถึงวัตถุดิบที่จะนำมาใช้ประกอบเป็นอาหารสัตว์ ควบคุมถึงคุณภาพอาหารสัตว์อื่น และให้มีคณะกรรมการควบคุมอาหารสัตว์ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๕** ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พระพุทธศักราช ๒๔๗๓ กำหนดให้กรมตำรวจเข้ารับผิดชอบดำเนินการควบคุมการทำและกระจายภาพยนตร์)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๖** ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร กำหนดให้กรมสรรพากรต้องคืนเงินภาษีที่เรียกเก็บไว้โดยไม่ถูกต้องให้แก่ผู้เสียภาษีโดยให้คิดดอกเบี้ยให้แก่ผู้รับคืน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๗** ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีและสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดแบ่งส่วนราชการในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย เสียใหม่ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๑๗” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๘** ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยยกเลิกพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนดแบ่งส่วนราชการในกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง เสียใหม่ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๒๒” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๙** ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ กำหนดให้จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินนอกเขตเทศบาล และนอกเขตสุขาภิบาล เป็นรายได้ของจังหวัด ทั้งนี้ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ในท้องที่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๑๖” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๐** ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ ยกเว้นภาษีการค้าสำหรับการขายสินค้า ซึ่งสัตว์น้ำที่ใช้เป็นอาหาร และกะปิ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๑** ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่ตำบลเกาะมาวี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี เพื่อประโยชน์ในการชลประทาน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๒** ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ ตำบลหนองค้างพลู และตำบลหลักสอง อำเภอหนองแขม นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี เพื่อการขุดขยายคลองส่งน้ำ ทวีวัฒนา พร้อมทั้งก่อสร้างถนนบนคันคลอง)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๓** ๑๙ กันยายน พ.ศ.๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ในท้องที่ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ให้แก่นายอุณ ฌ रणนอง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔** ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมจอดยานยนตร์ ทำพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนตร์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ และกำหนดบัญชี อัตราค่าธรรมเนียมจอดยานยนตร์เสียใหม่)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๕** ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดเกี่ยวกับการส่งเสริมการขนส่งสินค้าทางทะเล)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖** ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๐๕ และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๐๖ โดย ได้กำหนดกระทรวง ทบวง และกรม เสียใหม่ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๖”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๗”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๗”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๘”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๘”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๘”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๘”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๘”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๑๘”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๑๙”
 - “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๑๙”

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘** ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๓ และพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๘ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๙ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๐ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๑ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๒ และ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๔ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๙** ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทนิยามของ อ.ก.พ. และกำหนดบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนเสียใหม่)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๐** ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๖)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๑** ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ กำหนดวิชาที่จะให้ปริญญาและอักษรย่อในคณะเศรษฐศาสตร์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๒** ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ กำหนดแนวทางหลวงที่จะสร้างทางหลวงแผ่นดินสายอ้อมเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี และที่จะสร้างทางหลวงจังหวัด สายสำโรง-บางพลี-บางบอน-คลองด่าน และที่จะสร้างทางหลวงจังหวัด สายชัยภูมิ-แก่งคล้อ-ภูเขียว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๓** ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ กำหนดบริเวณที่ดินป่าดอยอินทนนท์ ในท้องที่ตำบลบ้านหลวง ตำบลสบเตี๊ยะ ตำบลสองแคว ตำบลยางคราม อำเภอจอมทอง ตำบลแม่ศึก ตำบลแม่่นาจร อำเภอแม่แจ่ม และตำบลหุบปี้ ตำบลแม่วิน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๔** ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดให้ “เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี” ของเทศบาลนั้นเป็น “เทศบัญญัติจัดตั้งเทศบาลนิชย์” โดยอนุโลม)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๕** ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดินสายธนบุรี-สมุทราสาร-สมุทรสงคราม-ปากท่อ ทางสายแยกเข้าจังหวัดสมุทรสงคราม และทางหลวงจังหวัดสายอ้อมเมืองเชียงใหม่)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๖** ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นผู้มีอำนาจ และหน้าที่ในการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการกองประจำการ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๗** ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน เพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนด ประเภท ขนาด และเงื่อนไขของกิจการอุตสาหกรรมในการส่งเสริมการลงทุน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๘** ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เพื่อป้องกันการลักลอบล่าสัตว์ป่าและคุ้มครองรักษาสัตว์ป่า)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๙** ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๗ โอนอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน หนี้ ชำราระการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของกระทรวง ทบวง กรม)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๐** ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๓ กำหนดค่าเสมอภาคของบาท เสียใหม่)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๑** ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ ของกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ออกเป็นเขต พ.ศ. ๒๕๑๐ กำหนดให้แบ่งท้องที่ของกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง เสียใหม่)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๒** ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขวิธีการป็นภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ และล้อเลื่อนให้แก่เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เสียใหม่ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๒ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๓๐” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๓** ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุน อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ กำหนดให้ขยายขอบเขตการดำเนินงานของบริษัทเพื่อรวม เงินทุนและช่วยพัฒนาตลาดทุน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๔** ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ กำหนดเรื่องการทะเบียนราษฎรให้รัดกุมและให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบความผิด)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๕** ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีการแลกเปลี่ยนที่ดินซึ่งเป็น สาธารณะสมบัติของแผ่นดินในท้องที่ตำบลถนนนครไชยศรี อำเภอคูสิด นครหลวงกรุงเทพธนบุรี กับที่ดิน ของบริษัท บุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนที่ดิน)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๖** ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดบริเวณที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อเวนคืนในท้องที่กิ่งอำเภอคุตจัดับและกิ่งอำเภอนองวัวซอ อำเภอเมืองอุดรธานี และอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี เพื่อสร้างทำนบดินปิดกั้นห้วยกะต๊ิบและห้วยหลวง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๗** ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนทรัพย์สินของสำนักงานพลังงานแห่งชาติที่เกี่ยวกับโครงการลำโดมน้อย ให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๘** ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ในท้องที่ตำบลหนองหลวง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ให้แก่ จอมพล ถนอม กิตติขจร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๙** ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมและควบคุมการผลิตน้ำแข็ง กำหนดเขตและการจำหน่ายน้ำแข็งเพื่อมิให้เกิดการแข่งขันจนเกิดเป็นผลเสียหาย ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓๙ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๗” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๑๗๕ ฉบับพิเศษ หน้า ๒๗ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๗ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๐** ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ กำหนดให้คณะกรรมการควบคุมการผลิตและสิ่งน้ำแข็งมีอำนาจให้ความเห็นชอบในการตั้ง ขยาย หรือ ย้ายโรงงาน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๑** ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ ให้ยกเว้นการเก็บเงินอากรทุกประเภทเกี่ยวกับการทำการประมงในท้องที่จังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดยโสธร ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชกฤษฎีกายกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่ยกเว้นการเก็บเงินอากรตามพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ พ.ศ. ๒๕๑๑ และยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๑ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๒๒” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๒** ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๑๑ เพื่อปรับปรุง แบ่งส่วนราชการในกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เสียใหม่)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๓** ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลห่มวัวและตำบลทุ่งกระพังโหม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ก่อนชำระเงินค่าทดแทน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๔** ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ กำหนดบริเวณที่ดินป่าภูพาน ในท้องที่ตำบลนาใน ตำบลไร่ ตำบลนาห้วยบ่อ อำเภอพรรณานิคม ตำบลโคกภู ตำบลนาม่อง อำเภอคุตตบุง และตำบลห้วยยาง ตำบลพังขว้าง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร และตำบลแขงบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอุทยานแห่งชาติ)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๕** ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ให้จัดตั้งนิคมสร้างตนเองในท้องที่อำเภอถลุง จังหวัดภูเก็ท)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๖** ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ให้จัดตั้งนิคมสร้างตนเองในท้องที่อำเภอพรหมพิราม และอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๗** ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจจ่ายดอกผลที่เกิดขึ้นจากทุนกลางของบรรดาสหกรณ์ ไม่จำกัด ให้แก่สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๘** ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากร กำหนดให้ยกเว้นภาษีการค้าสำหรับการประปา อันเป็นองค์การของรัฐบาล)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๙** ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติซึ่งออกตามความแห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ กำหนดให้เปลี่ยนแปลงเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยโอนหมู่บ้านหมู่ที่ ๗ (บ้านนางกำ) ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปขึ้นตำบลดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐** ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๐๘ กำหนดปริญญา ชั้นของปริญญา และอักษรย่อสำหรับปริญญาของมหาวิทยาลัย ขอนแก่น)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๑** ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ในท้องที่ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้แก่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๒** ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๕ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับการขออนุญาตขายอาหาร และเครื่องดื่ม)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓** ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกพระราชกฤษฎีกาควบคุมโรคภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๔ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๖ กำหนดให้มีการอนุญาตให้จำหน่ายสุราและดื่มสุรา ณ สถานที่ขายสุราในเวลาที่ย่ำจำหน่ายสุรา และกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนเสียใหม่)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๔** ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ทหารที่หนีราชการไปต้องรับโทษ ถ้ากำลังได้รับโทษตามคำพิพากษาของศาล ก็ยกโทษที่ยังไม่ได้รับ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๕** ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา กำหนดที่ดินในท้องที่อำเภอแม่ระมาด และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อจัดตั้งนิคมสหกรณ์)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๗๙** ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีเครื่องตีมี พ.ศ. ๒๕๐๙ เพื่อสะดวกแก่การจัดเก็บภาษี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๐** ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ เพื่อสะดวกแก่การจัดเก็บภาษี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑** ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ทั้งนี้ ได้มีประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ดังนี้
 - ประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง การยื่นคำขอใบอนุญาต คำขอหนังสือรับรอง และคำขออื่น ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕อนึ่ง ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๒๑”)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๒** ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ แบ่งส่วนราชการกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๓** ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ แบ่งท้องที่ของกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกเป็นเขต)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๔** ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๗ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานให้มีความคล่องตัว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๕** ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติการบัญชี พุทธศักราช ๒๔๘๒ และพระราชบัญญัติการบัญชี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดให้มีสำนักงานกลางบัญชีในกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๖** ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ควบคุมการจัดสรรที่ดินของเอกชน เพื่อประโยชน์ของผู้ซื้อที่ดินจัดสรร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๗** ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ควบคุมกิจการฉาบฉวย เพื่อมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากกิจการโดยมิชอบ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๘** ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้ผู้อยู่ในที่ดินของกระทรวงกลาโหม ในท้องที่ตำบลสัดหีบ อำเภอสัดหีบ จังหวัดชลบุรี รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและออกจากที่ดิน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๙** ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลวัดโบสถ์ และตำบลโคกเพลาะ อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี ให้แก่กรมชลประทาน)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๐** ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งทางพิเศษแห่งประเทศไทย เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ในการสร้างทางพิเศษ ทั้งนี้มีกฎหมายต่างๆ ที่อาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว เช่น
 - “พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางพิเศษ สายบางนา-ท่าเรือ ในท้องที่เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙”
 - “พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่เขตปทุมวัน เขตพระโขนง และเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๐”
 - “พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่เขตพระโขนง เขตยานนาวา เขตปทุมวัน เขตบางรัก เขตสัมพันธวงศ์ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตพระนคร เขตดุสิต เขตบางเขน เขตพญาไท และเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๐”
 - “พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางพิเศษสายดาวคะนอง-ท่าเรือ ในท้องที่เขตบางขุนเทียน เขตราชบุรีบูรณะ และเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๐”
 - “พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่อำเภอปากเกร็ด อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี และเขตบางเขน เขตดุสิต เขตพญาไท เขตปทุมวัน เขตบางรัก เขตยานนาวา เขตห้วยขวาง เขตบางกะปิ เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๐”ฯลฯ
- อนึ่ง ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๓๐” โดยกำหนดให้ยกเลิกบทบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากมีกฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๑** ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๘ กำหนดให้มีการแบ่งส่วนราชการในกรมการแพทย์และอนามัย กระทรวงสาธารณสุข)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๒** ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดบริเวณที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อเวนคืนในท้องที่ตำบลบ้านกลาง ตำบลสวนพริกไทย และตำบลบ้านกระแซง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๓** ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ เพื่อให้มีการควบคุมการจัดตั้งและการดำเนินงานในหอพัก ในจังหวัดที่กำหนด)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๔** ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดวิธีการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองเด็ก)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕** ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๘๗ โดยกำหนดให้ใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทนเพื่อปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๒๒” และมีกฎหมายต่างๆ ที่อาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว เช่น
 - “พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๑๔๖ สายแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๗ - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘ - ชายทะเล ตอนแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๗ (บ้านน้ำกระเจา) - บรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘ (บ้านทุ่งหวัง) ในท้องที่อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๒๙”

- “พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างและขยายทางหลวงเทศบาล ในท้องที่ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๙”
- “พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างและขยายทางหลวงเทศบาลในท้องที่ตำบลเมืองใต้ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. ๒๕๒๙”
- “พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๑๔๖ สายแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๗ (บ้านน้ำกระจ่าย) - เกษะยอ - บรรจบทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๐๘๓ (บ้านเขาแดง) ในท้องที่อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๒๙”
- “พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างและขยายทางหลวงเทศบาล ในท้องที่ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง พ.ศ. ๒๕๓๐”
- “พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๓๐”
- “พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่แขวงยานนาวา แขวงทุ่งวัดดอน และแขวงบางโคล่ เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๑”
- “พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และอำเภอคลองหลวง อำเภอสสามโคก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี พ.ศ. ๒๕๓๑”
- “พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน เพื่อสร้างทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๓๒๓๖ สายแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๕ (หัวโพ) - บรรจบทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๓๐๙๗ พ.ศ. ๒๕๓๑”
- พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน เพื่อขยายทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๓๓๐๕ สายแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๓ (ท่าน้ำตื้น) - บรรจบทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๓๒๒๘ (เขาปูน) พ.ศ. ๒๕๓๒”

ฯลฯ

ฯลฯ

อนึ่ง ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐” โดยกำหนดให้ยกเลิกบทบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากมีกฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๕**
มีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ให้เปลี่ยนแปลงเขตอำเภอโนนสัง และอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดอุดรธานีให้โอนตำบลหนองบัวใต้ อำเภอโนนสัง จังหวัดอุดรธานี ไปขึ้นอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดอุดรธานี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๗ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ แบ่งส่วนราชการสำนักพระราชเลขานุการ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๘ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ให้โอนงบประมาณรายจ่ายประเภทเงินเดือนและค่าจ้างในสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี เฉพาะอัตราเงินเดือนและค่าจ้างที่ได้รับโอนจากสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง และสำนักงานวิชาการและวางแผน กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๙ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๕**
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๙๗ เพื่อปรับปรุงศาลยุติธรรม ทั้งนี้ประกาศฯ ฉบับนี้ได้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๙ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๕” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๐** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๑** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ เกี่ยวกับอำนาจของศาลทหาร ทั้งนี้ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ถูกยกเลิก โดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในศาลปกติและที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ.๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๒** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ เพิ่มอำนาจของศาลจังหวัดทหารในการลงโทษ ปรับปรุงองค์คณะตุลาการของศาลจังหวัดทหาร และอำนาจของผู้บังคับที่จะสั่งควบคุมตัวผู้ต้องหาในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๓** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗ ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเพิ่มขึ้นและกำหนดวิธีการขึ้นต้นให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจกักตัวบุคคลผู้เป็นราชศัตรูหรือฝ่าฝืนกฎอัยการศึกหรือคำสั่งของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๔** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเหรียญพิทักษ์เสรีชน พ.ศ. ๒๕๑๒ เพื่อให้ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญพิทักษ์เสรีชน ชั้นที่ ๑ ซึ่งกระทำการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ถึงขั้นที่จะได้รับพระราชทานเหรียญพิทักษ์เสรีชน ชั้นที่ ๑ อีก และได้รับพระราชทานเครื่องหมายแสดงวีรกรรมเพิ่มขึ้นทุกครั้ง และกำหนดให้เหรียญพิทักษ์เสรีชน ชั้นที่ ๒ ให้มี ๒ ประเภท พร้อมทั้งแก้ไขเครื่องหมายประดับแพรแถบ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๕** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีเหรียญเพื่อมอบให้แก่ผู้สนับสนุนช่วยเหลือในการปฏิบัติการป้องกันหรือปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ เรียกว่า “เหรียญสนองเสรีชน” ใช้อักษรย่อว่า ส.ส.ช.)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๖** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดให้มีตำแหน่งครูปฏิบัติการในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เพื่อเป็นผู้ช่วยอาจารย์ในการสอนวิชาภาคปฏิบัติ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๗** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ให้แก่กระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๘** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เพื่ออนุรักษ์ และป้องกันมิให้โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ถูกทำลาย)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๙** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดให้ถอนการหวงห้ามที่ดินซึ่งได้หวงห้ามไว้ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน ในท้องที่ตำบลห้วยร่วม อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อให้ราษฎรเข้าทำกิน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๐** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการควบคุมการบริหารราชการงานต่างๆ ในเขตจังหวัดของตนโดยไม่จำกัดในบางกรณี ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๑** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ ในท้องที่ตำบลบางปูใหม่ ตำบลท้ายบ้าน และตำบลแพรกษา อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๒** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่สี่แยกสุทธิสารฯ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๓** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ กำหนดแนวทางหลวงที่จะสร้างทางหลวงจังหวัด สายบ้านเพชร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๔** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลที่ดิน โดยกำหนดให้ถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน ในท้องที่ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๕** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๒)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๖** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้จัดตั้งการเคหะแห่งชาติ ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ (ฉบับที่ ๓๑๖) ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๗” และ “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒” ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติการเคหะแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๗” โดยนำมาตราเป็นพระราชบัญญัติซึ่งมีการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การขยายวงเงินในการกู้ยืมที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๗** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดให้มีการปรับปรุงกิจการธนาคารธนาคารสงเคราะห์ให้สอดคล้องและประสานกับกิจการของการเคหะแห่งชาติ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๘** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีเหรียญที่ระลึกในโอกาสพระราชพิธีสถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๙** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ กำหนดให้มีส่วนราชการทำหน้าที่ประสานแผนงาน ติดตามผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงงานในกระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๐** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๒ กำหนดระเบียบการปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๑** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๕๑๐ กำหนดให้อธิบดีกรมส่งเสริมสาธารณสุขเป็นผู้อนุญาตการผลิตยา การนำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร และการขายยา ในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานคร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติช่วยอาชีพและวิชาชีพ พ.ศ. ๒๔๘๔ และกำหนดให้ใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้โดยกำหนดหลักเกณฑ์และขอบเขตการทำงานของคนต่างด้าว ทั้งนี้ “พระราชกฤษฎีกากำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจบางประการ ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๗” ประกอบด้วย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๓** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้คำสั่งหัวหน้าคณะปฏิวัติที่ลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญาเป็นคำสั่งในทางตุลาการ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๔** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่และการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการการปฏิบัติราชการ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๗” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๕** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่ากับพระราชกฤษฎีกา โดยแบ่งส่วนราชการในสำนักงานคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีการจัดระเบียบบริหารของตำบล)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๗** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยปรับปรุงให้ราชการส่วนท้องถิ่นทุกแห่งได้รับส่วนแบ่งจากเงินรายได้จากภาษีสุราและภาษีเครื่องดื่ม)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๘** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่ากับพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเครื่องจักรส่วนประกอบ และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการอุตสาหกรรมได้รับการงดหรือลดอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับของนำเข้าภายใต้เงื่อนไขอย่างเดียวกัน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๙** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๑๙ เพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติและช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งเสริมสินค้าขาออก)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๐** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้มีคณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนกรณีทุจริตในการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ากองประจำการในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ และมีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวน จับกุม ควบคุมผู้ต้องสงสัย ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๐ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๗” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๑** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ผู้ลงทุนหรือร่วมทุนกับกรมการพลังงานทหาร กระทรวงกลาโหม ได้รับประโยชน์ สิทธิ ตลอดจนมีหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ที่ได้รับสัมปทานตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๒** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ แบ่งส่วนราชการสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๓** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดอำนาจอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ และแก้ไขวิธีการในการชันสูตรพลิกศพ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน กำหนดให้มีการควบคุมที่ดินสาธารณสมบัติรวมทั้งการรังวัดและการจัดระเบียบที่ดิน)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ปรับปรุงระเบียบบริหารราชการส่วนราชการ และแบ่งขอบเขตท้องที่การปกครอง ในนครหลวงกรุงเทพธนบุรี)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๖** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดหน้าที่ให้การปฏิบัติงานในเทศบาลให้รัดกุม)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ถอนสัญชาติไทยของบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่เพียงชั่วคราวหรือเป็นกรณีพิเศษ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๘** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ ให้มีการควบคุมการจำหน่ายและการมีไว้ในครอบครองซึ่งสุรา)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๙** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้จัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรม)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๔๐** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราภาษกร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๐๙ กำหนดให้ลดอัตราภาษีการค้าเหล็กเส้นและลวดเหล็กที่ผลิตขึ้นจากเหล็กเส้น)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๒** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนดให้ที่ดินของรัฐในท้องที่อำเภอวาริชภูมิ และอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จัดตั้งเป็นนิคมสร้างตนเอง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๓** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งออกตามความในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ กำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่อำเภออัมพวา และอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดินสายบางแพ-ดำเนินสะดวก-สมุทรสงคราม)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๔** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนดให้ที่ดินของรัฐในท้องที่อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก และอำเภอสว่างมุง จังหวัดพิจิตร จัดตั้งเป็นนิคมสร้างตนเอง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๕** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ กำหนดให้ที่ดินของรัฐในท้องที่อำเภอบ้านนั้งस्ता จังหวัดยะลา จัดตั้งเป็นนิคมสร้างตนเอง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๖** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลคลองหอยโข่ง และตำบลทุ่งลาน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ให้แก่กองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๗** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ กำหนดให้เพิกถอนเขตอุทยานแห่งชาติบริเวณที่ดินป่าทุ่งแสลงหลวง ในท้องที่ตำบลวังนกแอ่น ตำบลชมพู ตำบลบ้านมุง อำเภอวังทอง ตำบลหนองกระเทียม อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก และตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ตำบลน้ำซุ่น อำเภอหล่มสัก ตำบลวังโป่ง อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อใช้ประโยชน์ในราชการทหาร)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๘** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้ข้าราชการได้รับเงินเดือนมีจำนวนใกล้เคียงกับค่าครองชีพ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๙** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้ข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้รับเงินเดือนมีจำนวนใกล้เคียงกับค่าครองชีพ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๖๐** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๐๓ กำหนดให้ข้าราชการอัยการได้รับเงินเดือนมีจำนวนใกล้เคียงกับค่าครองชีพ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๖๑** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจเพื่อให้ได้รับเงินเดือนมีจำนวนใกล้เคียงกับค่าครองชีพ)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๖๒** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินเดือนของข้าราชการการเมือง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๖๓** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ กำหนดให้มีการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจในการลดอัตราราชการเพื่อคุ้มครองการเกษตรและอุตสาหกรรมในประเทศ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๖๔** ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๗ กำหนดในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติและการพ้นจากตำแหน่งของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้ง สมควรให้ราษฎรในท้องที่เป็นผู้เลือกกำนันเอง)

๑๗. ปฏิวัติโดยประชาชน เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ (เหตุการณ์วันมหาวิปโยค)

สืบเนื่องจากการเรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญของนิสิต นักศึกษา และประชาชนกลุ่มหนึ่งได้แผ่ขยายกลายเป็นพลังประชาชนจำนวนมาก จนเกิดการปะทะต่อสู้กันอย่างรุนแรงระหว่างทหาร ตำรวจ กับนักศึกษาและประชาชน จนมีผู้บาดเจ็บล้มตายลงเป็นจำนวนมาก เป็นผลให้จอมพลถนอม กิตติขจร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ส่วนจอมพลประภาส จารุเสถียร และพันเอกณรงค์ กิตติขจร ต้องหลบหนีออกนอกประเทศ^{๒๐}

อนึ่ง มีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน ซึ่งกระทำความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเดินขบวนเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ พ.ศ. ๒๕๑๖” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน ที่เกี่ยวเนื่องกับการเดินขบวน เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ และได้กระทำในระหว่าง วันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ไม่ว่าจะกระทำในฐานะเป็นตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำหรือผู้ถูกใช้ หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง

๑๘. ปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

“คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน” โดย พลเรือเอก สจ๊วต ชลออยู่ (หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน) พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ และคณะนายทหาร ได้ทำการยึดอำนาจของรัฐบาล ซึ่งมี ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมทย์ เป็นนายกรัฐมนตรีเป็นผลสำเร็จ โดยสาเหตุในการรัฐประหารนั้น เนื่องจากนิสิต นักศึกษาบางกลุ่มกระทำการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ มีเจตนาที่จะทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ เกิดการจลาจลทำให้สถานการณ์เกิดความระส่ำระสาย ซึ่งรัฐมนตรี นักการเมือง และสื่อสารมวลชน ก็ให้การสนับสนุนการก่อการณ์ร้ายดังกล่าวอย่างเปิดเผย รวมทั้งรัฐสภายังก็มีความแตกแยก ตลอดจนรัฐบาลพลเรือนในขณะนั้นยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยทันที ดังนั้น เพื่อรักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้ดำรงอยู่ต่อไป คณะผู้ก่อการจึงได้ประกาศให้มีการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน โดยให้นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี^{๒๑}

^{๒๐} อ้างแล้ว เชิงบรรณที่ ๖, หน้า ๑๐๗๕-๑๐๗๖.

^{๒๑} สยามจดหมายเหตุ, “ปฏิทินข่าวและเหตุการณ์ในประเทศไทยรอบ ๑๐ ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๘ เล่ม ๑”, บริษัท สยามบรรณ จำกัด, หน้า ๑๔๗-๑๔๙.

อนึ่ง มีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๑๙” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใดๆ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการยึดอำนาจการปกครองประเทศเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ และการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำดังกล่าว ซึ่งได้กระทำไปด้วยความมุ่งหมายที่จะให้บังเกิดความมั่นคงของราชอาณาจักร ของราชบัลลังก์และเพื่อความสงบสุขของประชาชนก็ดี และการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินหรือหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน หรือของผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินหรือหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน หรือของผู้ซึ่งได้รับคำสั่งจากผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินหรือหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินอันได้กระทำไปเพื่อการที่กล่าวนั้นรวมถึงการลงโทษและการกระทำอันเป็นการบริหารราชการอย่างอื่นก็ดี การกระทำดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ ไม่ว่าจะกระทำเพื่อให้มีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการไม่ว่ากระทำในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ และไม่ว่ากระทำในวันที่ที่กล่าวนั้นหรือก่อนหรือหลังวันที่ที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมายก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ได้แก่^{๒๒}

- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติและที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวได้ประกาศแต่งตั้งผู้บัญชาการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวกำหนดให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙ จึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดห้ามมิให้มีการมั่วสุมประชุมกันในทางการเมือง ใดๆ มีจำนวนตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ พ.ศ. ๒๕๒๒” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้สื่อมวลชนอยู่ในความควบคุมของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๖ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๑๗ และห้ามตั้งพรรคการเมือง ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

^{๒๒} ข้อมูลจาก ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา (<http://www.ratchakittha.soc.go.th>) โดยผู้เขียนได้สรุปสาระสำคัญจากเนื้อหาของคำสั่งฯ แต่ละฉบับ.

- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๗ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดกักตุนสินค้าหรือขึ้นราคาสินค้า ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้การกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๕ อยู่ในอำนาจศาลทหาร ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติและที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๙ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวได้กำหนดห้ามประชาชนในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครออกนอกเคหะสถาน ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๑” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้หนังสือพิมพ์รายวัน และสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ อยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการตรวจสอบข่าวสาร ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๒” จึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวได้ประกาศยกเลิกคำสั่งห้ามประชาชนในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครออกนอกเคหะสถาน ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๒ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ผู้มีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด นำมามอบให้นายทะเบียนท้องที่ ภายในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔” จึงไม่มีผลบังคับใช้)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๓ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ศาลจังหวัดเขตพื้นที่จังหวัดทหารบกอุดร เป็นศาลมณฑลทหารบกที่ ๓ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในศาลปกติและที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๔ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ศาลทหาร ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘ หมายถึง ศาลทหารในเวลาไม่ปกติตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติและที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๕ และกำหนดให้สถานีวิทยุกระจายเสียงดำเนินการต่อไปได้ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ และฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๓๗” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน หรือผู้ซึ่งหัวหน้าคณะกรรมการปกครองแผ่นดินมอบหมาย ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๐” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินรายการของสถานีโทรทัศน์ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ และฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๓๗” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๘ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวได้กำหนดให้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นอำนาจของปลัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยขึ้นตรงต่อหัวหน้าคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการปกครองแผ่นดินมอบหมาย ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๐” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ตำรวจและพลเรือนมีหน้าที่เกี่ยวข้อง และรับผิดชอบในเรื่องการฟื้นฟูความสงบ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๐ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยได้กำหนดข้อกำหนดในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารรายสัปดาห์ และสิ่งตีพิมพ์อื่น ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๒” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๑ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดห้ามมิให้มีการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่าง ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๑ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๒๕” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้บุคคลบางจำพวกที่มีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคมให้กลับตัวเป็นพลเมืองดี ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๒๒” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๓ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวได้กำหนดห้ามประชาชนในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครออกนอกเคหะสถาน ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๔ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙
(คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑ เรื่องให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาศาลจังหวัด และอธิบดีผู้พิพากษามาตร เป็นตุลาการศาลทหาร และแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๙) ของบัญชีท้ายคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติและที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดี ซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๕ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๔๓” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๖ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๐ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวได้กำหนดเปลี่ยนแปลงเวลาห้ามประชาชนในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครออกนอกเคหะสถาน ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งขังผู้ต้องหาซึ่งถูกจับกุมอันเนื่องมาแต่การจลาจล ได้หลายครั้งติดต่อกัน แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกิน ๓๐ วัน และรวมทั้งหมดต้องไม่เกิน ๑๘๐ วัน ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๙ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารมีผลบังคับเด็ดขาดและรวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลในเวลาไม่ปกติและที่ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๓๙” จึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๐ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้คดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ถ้ามีข้อหาอื่นที่เป็นความผิดในตัวเอง และไม่ได้อยู่ในอำนาจศาลทหารรวมอยู่ ให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาในข้อหาอื่นด้วย ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลพลเรือนเป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติและที่ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้ประชาชนผู้บริโภคได้รับข่าวสารอย่างเพียงพอ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๑๒/๒๕๑๙ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๒ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวกำหนดให้เลื่อนกำหนดการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการคุ้มครองการทำงานของครูโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๐)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๓ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งข้าราชการการเมือง หายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕” จึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)

- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๔ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการอบรมและฝึกอาชีพของบุคคลบางประเภท พ.ศ. ๒๕๑๘ และกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการอบรมและฝึกอาชีพบุคคลซึ่งเป็นภัยต่อสังคมที่ถูกควบคุมตัวไว้ในสถานอบรมและฝึกอาชีพ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๔ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๔๐”)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๕ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๑ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๗ และฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๗ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๖ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุมัติดำเนินการพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวัน และสิ่งตีพิมพ์ต่อคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการทำประกอบซ่อมแซม และเปลี่ยนแปลงลักษณะอาคารสำหรับราชการทหารและตำรวจ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๒๒” และ “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕” อนึ่ง มีกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๗ ดังกล่าวคือ “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตตั้งโรงงานทำประกอบ ซ่อมแซม หรือเปลี่ยนแปลงลักษณะอาคารสำหรับราชการทหารและตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๘” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๓ ตอนที่ ๒๓ ก วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๙)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙ และ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๑ เรื่อง แก้ไขคำนิยามและบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของเสียใหม่ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้เพิ่มเติมหน้าที่ของเจ้าศาลอาญาและศาลจังหวัดเป็นเจ้าศาลทหารแห่งศาลทหาร ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ศาลทหารพิจารณาคดีซึ่งเกี่ยวกับความผิดอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๐ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวได้ประกาศให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๖ พ.ศ. ๒๕๑๙ ฉบับที่ ๑๘ พ.ศ. ๒๕๑๙ และคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓/๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๑๙ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลบังคับใช้แล้ว)

- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา เรื่อง อัตราโทษ ในความผิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท หรือดูหมิ่นให้สูงขึ้น)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๒ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๑๙ ข้อ ๑ ข้อ ๒ และฉบับที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๑๙ และฉบับที่ ๒๐ พ.ศ. ๒๕๑๙ และกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิมพ์สิ่งพิมพ์และหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๒ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๒๕” แต่ต่อมาถูกยกเลิกโดย “พระราชกำหนดยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๒ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๓๓” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๕ ข้อ ๕ และกำหนดมาตรการควบคุมผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งเอกสาร และสิ่งพิมพ์ทุกชนิด ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๔๑” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๒ พุทธศักราช ๒๕๑๙ และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๕ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ เรื่อง การปรับปรุงแบ่งส่วนราชการ ในกรมตำรวจใหม่ ทั้งนี้ คำสั่งฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๓๙” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๖ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๑๙ และมาตรา ๑๒๐ และเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๗ ทวิ การจัดตั้งสมาคมนายจ้าง สหภาพแรงงาน และสภาองค์การนายจ้าง และสภาองค์การลูกจ้าง)
- คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (คำสั่งฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้จัดตั้งสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ)

๑๙. กบฏเมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๐

“คณะปฏิวัติ” โดยพลเอกฉัตร หิรัญศิริ และนายทหารกลุ่มหนึ่ง ได้นำกำลังทหารจาก กองพลที่ ๙ จังหวัดกาญจนบุรี เข้ายึดสถานที่สำคัญ ๔ แห่ง คือ ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบกสวนรื่นฤดี กองบัญชาการกองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ กองบัญชาการทหารสูงสุดส่วนหน้า สนามเสือป่า และ กรมประชาสัมพันธ์ โดยอ้างว่าสถานการณ์ของประเทศทางด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม

มีความเสื่อมโทรมลงจนเกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ และความสามัคคีของ
คนในชาติกำลังได้รับความเสียหายเพราะความไม่หวังดีของบุคคลบางกลุ่ม แต่ฝ่ายทหารของรัฐบาลพลเรือน
ภายใต้การนำของ พลเรือเอกสงัด ชลออยู่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พลอากาศเอกกมล เดชะตุงคะ
ผู้บัญชาการทหารสูงสุด และพลเอกเสริม ณ นคร ผู้บัญชาการทหารบก ได้ดำเนินการปราบปราม
ฝ่ายกบฏเป็นผลสำเร็จ พลเอกฉลาด หิรัญศิริ จึงถูกประหารชีวิตตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งอาศัย
อำนาจตามมาตรา ๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๐

อนึ่ง มีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการอันเป็นความผิดต่อความมั่นคง
ของรัฐภายในราชอาณาจักร ระหว่างวันที่ ๒๕ และวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ พ.ศ. ๒๕๒๐”
กำหนดให้บรรดาการกระทำอันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักรซึ่งได้กระทำ
ระหว่างวันที่ ๒๕ และวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ และบรรดาการกระทำอันเป็นความผิดอื่นที่
เกี่ยวเนื่องกับหรือเนื่องจากการกระทำอันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักรในระหว่าง
วันดังกล่าว ทั้งนี้ไม่รวมถึงการกระทำอันเป็นความผิดต่อชีวิต ให้ถือว่าการกระทำนั้นๆ ไม่เป็นความผิด
อีกต่อไป และให้ผู้กระทำความผิดซึ่งถูกลงโทษในความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร
ความผิดต่อเจ้าพนักงาน และความผิดฐานบุกรุก ตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๒๐ ลงวันที่
๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ ๔/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๐
ไม่ว่าผู้นั้นจะได้รับโทษตามคำสั่งดังกล่าวอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับหรือไม่ก็ตาม พ้นจากการเป็น
ผู้กระทำความผิด และถ้าผู้นั้นรับโทษอยู่ ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลงในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒๐. รัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐

“คณะปฏิวัติ” โดย พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ (หัวหน้าคณะปฏิวัติ) พลเอกเกรียงศักดิ์
ชมนันทน์ และพลเอกเสริม ณ นคร ได้นำคณะนายทหารเข้ายึดอำนาจของรัฐบาล ซึ่งมีนายธานินทร์
กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นผลสำเร็จ โดยสาเหตุในการรัฐประหารนั้นเนื่องจากการบริหารงาน
ของรัฐบาลทำให้ความสามัคคีในหมู่ประชาชนและข้าราชการมีความแตกแยก ข้าราชการหัวนโหว
ในการปฏิบัติราชการ การเศรษฐกิจและการลงทุนของต่างประเทศลดลงและไม่แน่นอนจนยากจะแก้ไขได้
รวมทั้งการกำหนดระยะเวลาพัฒนาระบอบประชาธิปไตย ออกเป็น ๓ ขั้นตอน ๆ ละ ๔ ปีนั้น เป็นเวลานาน
เกินความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนการจัดการเลือกตั้งทั่วไป
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙ นั้นไม่เหมาะสมกับสถานการณ์และอาจก่อให้เกิด
ความแตกแยกในสถาบันต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้นจึงสมควรที่จะมีการแก้ไข

อนึ่ง มีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน
เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ พ.ศ. ๒๕๒๐” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใดๆ
ซึ่งได้กระทำเนื่องในการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ และการกระทำ
ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าวซึ่งได้กระทำไปด้วยความมุ่งหมายที่จะให้บังเกิดความมั่นคง
ของราชอาณาจักร และเพื่อความผาสุกของประชาชนก็ดี และการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของคณะปฏิวัติ
หรือหัวหน้าคณะปฏิวัติ หรือของผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะปฏิวัติหรือหัวหน้าคณะปฏิวัติ หรือของผู้ซึ่ง
ได้รับคำสั่งจากผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะปฏิวัติหรือหัวหน้าคณะปฏิวัติ อันได้กระทำไปเพื่อการที่กล่าวนั้น
รวมถึงการลงโทษและการกระทำอันเป็นการบริหารราชการอย่างอื่นก็ดี การกระทำดังกล่าวมาทั้งหมดนี้

ไม่ว่ากระทำเพื่อให้มีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการไม่ว่ากระทำในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ และไม่ว่ากระทำในวันทีกล่าวนั้นหรือก่อนหรือหลังวันที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับประกาศของคณะปฏิวัติ ได้แก่^{๒๓}

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑** ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้ได้ประกาศการยึดอำนาจการปกครอง ทั้งนี้ได้ถูกยกเลิกโดยปริยายแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒** ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้ได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙ ให้สภาปฏิรูปและคณะรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ให้องคมนตรีและศาลปฏิบัติหน้าที่ต่อไป กฎอัยการศึกที่ประกาศใช้ อยู่แล้วคงใช้ต่อไป ให้มีกองบัญชาการคณะปฏิวัติ ให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวงเป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบงานในกระทรวง ทบวง และใช้อำนาจของรัฐมนตรีด้วย ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓** ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้ได้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยประกาศห้ามมิให้มั่วสุมกันในทาง การเมือง ณ ที่ใด ๆ มีจำนวนตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิก คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ และประกาศของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ พ.ศ. ๒๕๒๒” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔** ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้ได้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยประกาศห้ามมิให้ประชาชนในท้องที่ กรุงเทพมหานคร ออกนอกเคหะสถาน ในระหว่างเวลา ๐๑.๐๐ นาฬิกา ถึง ๐๔.๓๐ นาฬิกา ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ พ.ศ. ๒๕๒๐” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕** ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้ได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของ นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าคณะปฏิวัติหรือผู้ซึ่งหัวหน้าคณะปฏิวัติ มอบหมาย ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖** ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้ได้กำหนดเป็นการประกาศรายชื่อและตำแหน่งของบุคคลในคณะปฏิวัติ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗** ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้ได้กำหนดให้เงินช่วยเหลือเป็นเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวแก่ข้าราชการ และลูกจ้างซึ่งได้รับเงินเดือน หรือค่าจ้างต่ำกว่าอัตราเดือนละ ๔,๐๘๕ บาท ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิก โดย “พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการ พ.ศ. ๒๕๒๑” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘** ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้ได้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานตาม ประมวลรัษฎากรดำเนินการตรวจสอบการชำระภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรไปแต่ฝ่ายเดียวและ โดยที่สมควรเร่งรัดการตรวจสอบภาษีอากรให้แล้วเสร็จโดยเร็ว)

^{๒๓} ข้อมูลจาก ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา (<http://www.ratchakittha.soc.go.th>) โดยผู้เขียนได้สรุปสาระสำคัญจาก เนื้อหาของประกาศฯ แต่ละฉบับ.

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙** ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดผ่อนผันให้ผู้ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามประมวลรัษฎากรได้ชำระภาษีอากร ตามจำนวนที่พึงชำระให้เสร็จสิ้นไปโดยได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม และพ้นจากความรับผิดชอบทางอาญา ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐** ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๖)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑** ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดให้จัดตั้งสถาบันภาษาขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อบริการการสอนและฝึกอบรมภาษาอังกฤษและทำการทดลองและวิจัยเกี่ยวกับภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๗” โดยกำหนดรูปแบบใหม่เป็นพระราชกฤษฎีกา ประกาศฯ ดังกล่าวจึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒** ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สินหนี้ ชำระราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงานปลัดทบวง ทบวงมหาวิทยาลัย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับราชการของสถาบันศุภยภาษาอังกฤษ ไปเป็นของสถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๓** ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในข้อ ๖ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ กำหนดให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดทบวง ทบวงมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดทบวง ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๑” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔** ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๑๗ ในท้องที่ตำบลบ้านกระแฉ่ง ตำบลสวนพริกไทย และตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ให้แก่การประปานครหลวง)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕** ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๑๗ ให้ใช้บังคับในจังหวัดพะเยา ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๑๗ บังคับในท้องที่ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๓๗” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖** ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้แก่ทางราชการได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗** ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขพระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลัง ในการค้าประกัน พ.ศ. ๒๕๑๐ เพื่อขยายอำนาจในการค้าประกันของกระทรวงการคลัง ให้กว้างยิ่งขึ้น)

- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๘** ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำการเจือปนผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ซึ่งเป็นสินค้าขาออกที่สำคัญเพิ่มเติมเป็นพิเศษ)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙** ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของ ก.พ. และ อ.ก.พ. อำนาจหน้าที่ของ ก.พ. อำนาจการบรรจุแต่งตั้งและการเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการ การโอนและการย้ายข้าราชการ ตลอดจนการพิจารณาลงโทษทางวินัยของข้าราชการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐** ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้อำนาจนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติการดำรงตำแหน่งในทางการเมืองของข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑** ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้างและเงินงบประมาณของสำนักงานสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี สำนักงานนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของสำนักงานสภานโยบายแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒** ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ กำหนดระเบียบบริหารราชการของสำนักงานสภานโยบายแห่งชาติ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๓** ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อปรับปรุงตำแหน่งข้าราชการการเมือง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภานโยบายแห่งชาติ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔** ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อแยกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากความเป็นข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕** ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ห้ามมิให้จำเลยแต่งตั้งทนายในคดีบางประเภทซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ โดยเปิดโอกาสให้จำเลยแต่งตั้งทนายแก่ต่างในคดีทุกประเภทได้)
- **ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๖** ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐
(ประกาศของคณะปฏิวัตินี้มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกสภานโยบายแห่งชาติ ทั้งนี้ ประกาศฯ ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

(ประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ยกเลิกข้อ ๖ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๐) และคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๐) และยกเลิกข้อ ๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๐))

๒๑. “กบฏยังเตอร์ก” เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๔

“คณะปฏิวัติ” โดย พลเอกสัณฑ์ จิตรปฏิมา รองผู้บัญชาการทหารบก (หัวหน้าคณะปฏิวัติ) พลโทศิน อิศรางกูร ณ อยุธยา (รองหัวหน้าคณะปฏิวัติ) พันเอกมณูญ รูปขจร และพันเอกประจักษ์ สว่างจิตร ได้พยายามใช้กำลังทหารในบังคับบัญชาเข้ายึดอำนาจปกครองประเทศซึ่งขณะนั้นมี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยอ้างว่าสถานการณ์ของประเทศทุก ๆ ด้านระส่ำระสาย และทรุดลงอย่างหนักเพราะความอ่อนแอของผู้บริหารประเทศ และพรรคการเมืองต่าง ๆ แยกแยกทำให้เสถียรภาพของรัฐสั่นคลอนเป็นจุดอ่อนให้คณะบุคคลซึ่งไม่หวังดีต่อประเทศเคลื่อนไหวที่จะใช้กำลังเข้ายึดการปกครองเพื่อเปลี่ยนเป็นระบบเผด็จการ แต่การปฏิวัติล้มเหลว ฝ่ายกบฏยอมจำนนและถูกควบคุมตัวในที่สุด^{๒๔}

อนึ่ง มีการตรา “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ ๓๑ มีนาคม ถึงวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๔ พ.ศ. ๒๕๒๔” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใดๆ ซึ่งได้กระทำให้เกิดการก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินระหว่างวันที่ ๓๑ มีนาคม ถึงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๒๔ ไม่ว่าผู้กระทำจะได้กระทำให้ในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำให้ หรือผู้ถูกใช้ให้กระทำให้ หากการกระทำนั้นเป็นความผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำนั้นพ้นจากความผิดและความรับผิด และถ้าผู้กระทำดังกล่าวถูกควบคุมตัวอยู่ในระหว่างการสอบสวน ให้ปล่อยตัวไปในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

๒๒. “กบฏทหารนอกราชการ” เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๒๔

“คณะปฏิวัติ” โดย พันเอกมณูญ รูปขจร นายทหารนอกประจำการ ได้นำกำลังทหารและรถถังจาก ม.พัน ๔ ซึ่งเคยอยู่ใต้บังคับบัญชา และกำลังทหารอากาศโยธินบางส่วน ภายใต้การนำของนาวาอากาศโทมนัส รูปขจร เข้ายึดกองบัญชาการทหารสูงสุด และประกาศให้ พลเอกเสรีมน นคร อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นหัวหน้าคณะปฏิวัติ ยึดอำนาจการปกครองของประเทศ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ในขณะที่ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี และพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการทหารบก เดินทางไปราชการต่างประเทศ แต่กำลังทหารฝ่ายรัฐบาลโดยการนำของพลเอกเทียนชัย สิริสัมพันธ์ รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด สามารถต่อต้านและควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ในเวลาต่อมา^{๒๕}

^{๒๔} สยามจดหมายเหตุ, “ปฏิทินข่าวและเหตุการณ์ในประเทศรอบ ๑๐ ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๘ เล่ม ๒”, บริษัท สยามบรรณ จำกัด, หน้า ๙๕๕.

^{๒๕} เพิ่งอ้าง, หน้า ๑๖๓๒

อนึ่งมีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ระหว่างวันที่ ๘ และวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘ พ.ศ. ๒๕๓๑” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใดๆ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการก่อความไม่สงบเพื่อยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินระหว่างวันที่ ๘ และวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๒๘ ไม่ว่าผู้กระทำจะได้กระทำในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ให้กระทำ หากการกระทำนั้นเป็นความผิดต่อกฎหมายให้ผู้กระทำนั้นพ้นจากความผิดและความรับผิด และถ้าผู้กระทำดังกล่าวถูกควบคุมตัวอยู่ในระหว่างการดำเนินคดีก็ให้ปล่อยตัวไปโดยเร็ว

๒๓. รัฐประหาร เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

“คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ” ซึ่งประกอบด้วย ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และพลเรือน ภายใต้การนำของพลเอก สุนทร คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด (หัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ) พลเอก สุจินดา คราประยูร ผู้บัญชาการทหารบก พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณะจันทร์ ผู้บัญชาการทหารเรือ พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล ผู้บัญชาการทหารอากาศ พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ อธิบดีกรมตำรวจ รองหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และพลเอก อิสระพงศ์ หนุมนักดี รองผู้บัญชาการทหารบก (เลขาธิการคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ) ได้เข้ายึดอำนาจการปกครองจาก พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีได้สำเร็จ โดยตั้ง นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีแทน และยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑^{๒๖}

อนึ่ง มีการตรา “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำการยึดและควบคุมอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ พ.ศ. ๒๕๓๔” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใดๆ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการยึดและควบคุมอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ และการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความดังกล่าว และการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติหรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือของผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติหรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือของผู้ซึ่งได้รับคำสั่งจากผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ อันได้กระทำไปเพื่อการดังกล่าวข้างต้นนั้น รวมถึงการลงโทษและการกระทำอันเป็นการบริหารราชการอย่างอื่น การกระทำความดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ ไม่ว่าการกระทำเพื่อให้มีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ ไม่ว่ากระทำในฐานะตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำ หรือผู้ถูกใช้ให้กระทำ และไม่ว่ากระทำในวันดังกล่าวหรือก่อนหรือหลังวันที่กล่าวนั้น หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้แก่^{๒๗}

- ฉบับที่ ๑ : เรื่อง การยึดและควบคุมอำนาจในการปกครองประเทศ
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

^{๒๖} สยามจดหมายเหตุ, “ปฏิทินข่าวและเหตุการณ์ในประเทศไทยรอบ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๘ เล่ม ๔”, บริษัท สยามบรรณ จำกัด, หน้า ๒๔๑๐.

^{๒๗} ข้อมูลจาก ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา (<http://www.ratchakittha.soc.go.th>) โดยผู้เขียนได้สรุปสาระสำคัญจากเนื้อหาของประกาศฯ แต่ละฉบับ.

- ฉบับที่ ๒ : เรื่อง แต่งตั้งบุคคลสำคัญให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๓ : เรื่อง การสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย วุฒิสภา
สภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี และการปฏิบัติงานตามปกติของ
องคมนตรี และศาลทั่วประเทศ
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๔ : เรื่อง การประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๕ : เรื่อง แต่งตั้งบุคคลสำคัญให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการความสงบ
เรียบร้อยแห่งชาติ เพิ่มเติม
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๖ : เรื่อง นโยบายด้านการต่างประเทศ
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๗ : เรื่อง การห้ามชุมนุมทางการเมือง
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะกรรมการความสงบ
เรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ ฉบับที่ ๑๙ และฉบับที่ ๒๐ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔
พ.ศ. ๒๕๓๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๘ : เรื่อง ให้อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี เป็นอำนาจหน้าที่ของ
หัวหน้าคณะกรรมการความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๙ : เรื่อง การถ่ายทอดออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานี
วิทยุโทรทัศน์
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “ประกาศคณะกรรมการความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ
ฉบับที่ ๒๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๑๐ : เรื่อง การจัดส่วนงาน หน้าที่ และการแบ่งมอบความรับผิดชอบ
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดยปริยายจึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

- ฉบับที่ ๑๑ : เรื่อง การควบคุมบังคับบัญชาหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวง หรือเทียบเท่า หัวหน้าส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าหน่วยงานอิสระ
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๒” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๑๒ : เรื่อง ให้ข้าราชการระดับปลัดกระทรวง อธิบดี และหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจมารายงานตัว
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๑๓ : เรื่อง ขอเชิญนายธนาคาร กรรมการผู้จัดการ หรือตำแหน่งเทียบเท่า ของธนาคารพาณิชย์ทุกแห่ง ร่วมรับฟังคำชี้แจงนโยบายด้านการเงิน และการธนาคาร
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๑๔ : เรื่อง การให้เจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ทุกฉบับมารายงานตัว เพื่อรับฟังการชี้แจงการเสนอข่าว และการควบคุมข่าวหนังสือพิมพ์
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๑๕ : เรื่อง ห้ามกักตุนและขึ้นราคาสินค้า
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๑๖ : เรื่อง ให้ผู้นำสภาแรงงาน และผู้นำสหภาพแรงงานมารายงานตัว และรับฟังคำชี้แจง
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๑๗ : เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติและคณะที่ปรึกษา
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๑๘ : เรื่อง การดำเนินรายการของสถานีโทรทัศน์
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๑๙ : เรื่อง ให้เลื่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล และกรรมการสุขาภิบาล ออกไปโดยไม่มีกำหนด
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ ฉบับที่ ๑๙ และฉบับที่ ๒๐ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ พ.ศ. ๒๕๓๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

- ฉบับที่ ๒๐ : เรื่อง พระราชบัญญัติ พรการเมือง ห้ามพรการเมืองประชุมหรือดำเนินกิจกรรมอื่นใดทางการเมือง
ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ ฉบับที่ ๑๙ และฉบับที่ ๒๐ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ พ.ศ. ๒๕๓๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๒๑ : เรื่อง การให้ข้าราชการตำรวจไปสำรวจราชการ
ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๒๒ : เรื่อง ให้คณะกรรมการ ปฏิบัติตามหน้าที่ต่อไป
ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๒๓ : เรื่อง การเสนอข่าวหนังสือพิมพ์
ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๒๔ : เรื่อง การถ่ายทอดออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์
ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๒๕ : เรื่อง การแต่งตั้งที่ปรึกษาเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑
ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๒๖ : เรื่อง ให้อายัดและห้ามจำหน่ายไออินเทอร์เน็ต
ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ พ.ศ. ๒๕๓๔”)
- ฉบับที่ ๒๗ : เรื่อง การผ่อนผันให้เคลื่อนย้ายกำลังทหาร ตำรวจ
ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๒๘ : เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน
ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๒๙ : เรื่อง ให้ส่วนราชการขึ้นการบังคับบัญชาโดยตรงต่อหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ
ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๓๐ : เรื่อง การมอบอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ
ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔” จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)

- ฉบับที่ ๓๑ : เรื่อง การแต่งตั้งให้ข้าราชการรับราชการในตำแหน่งต่างๆ
ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๓๒ : เรื่อง แต่งตั้งที่ปรึกษาเพิ่มเติม ครั้งที่ ๒
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้แต่งตั้งที่ปรึกษาด้านการเมืองและการต่างประเทศ และ
ที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจและสังคม)
- ฉบับที่ ๓๓ : เรื่อง แต่งตั้งที่ปรึกษาเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวกำหนดให้แต่งตั้งที่ปรึกษาด้านสังคมจิตวิทยา)
- ฉบับที่ ๓๔ : เรื่อง ขอความร่วมมือแจ้งหลักฐานเบาะแสร์ารวยผิดปกติของนักการเมือง
เพิ่มเติม
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๓๕ : เรื่อง ปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕”
จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๓๖ : เรื่อง จัดตั้งสำนักงานสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๓๗ : เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๓๘ : เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑)
- ฉบับที่ ๓๙ : เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยจรรยาบรรณ
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ
จรรยาบรรณ พ.ศ.๒๕๒๒)
- ฉบับที่ ๔๐ : เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชน
แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๔๑ : เรื่อง ให้ปรับลดราคาน้ำมันเชื้อเพลิง
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

- ฉบับที่ ๔๒ : เรื่อง ยกเลิกการควบคุมบังคับบัญชาหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า หัวหน้าส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าหน่วยงานอิสระ
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยกำหนดให้ยกเลิกประกาศ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑)
- ฉบับที่ ๔๓ : เรื่อง การดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ของข้าราชการ กรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจ
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยถูกยกเลิกเมื่อมีการจัดตั้ง คณะรัฐมนตรีตามที่ระบุไว้ใน ข้อ ๒ ของประกาศฯ ฉบับนี้)
- ฉบับที่ ๔๔ : เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐)
- ฉบับที่ ๔๕ : เรื่อง ให้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินเพิ่มเติม
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๔๖ : เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเพิ่มเติม ครั้งที่ ๔
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๔๗ : เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ ทั้งนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔”)
- ฉบับที่ ๔๘ : เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ ทั้งนี้ถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔”)
- ฉบับที่ ๔๙ : เรื่อง การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๑)

- ฉบับที่ ๕๐ : เรื่อง ให้ปรับลดราคาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๕๑ : เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกลอยแพ
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๕๒ : เรื่อง ให้แต่งตั้งบุคคลสำคัญในคณะกรรมการความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ
เพิ่มเติม
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๕๓ : เรื่อง แนวนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๕๔ : เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๕๕ : เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ
ฉบับที่ ๒๖
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
- ฉบับที่ ๕๖ : เรื่อง กรรมการของรัฐวิสาหกิจ
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔
(ประกาศฯ ดังกล่าวมีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ โดยแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ
คุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘)

๒๔. “เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ” ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๕

เป็นเหตุการณ์ที่ประชาชนเคลื่อนไหวประท้วงรัฐบาลที่มี พลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี และต่อต้านการสืบทอดอำนาจของ “คณะกรรมการความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ” หรือ “รสช.” โดยเหตุการณ์ครั้งนี้เริ่มต้นมาจากเหตุการณ์รัฐประหาร เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ ซึ่ง รสช. ได้ยึดอำนาจจากรัฐบาล ซึ่งมีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้สำเร็จ โดยให้เหตุผลว่า มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างหนักในรัฐบาล และรัฐบาลพยายามทำลายสถาบันทหาร โดยหลังจากยึดอำนาจแล้ว รสช. ได้เลือก นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีรักษาการ และแต่งตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อร่างรัฐธรรมนูญใหม่

หลังจากร่างรัฐธรรมนูญสำเร็จได้มีการจัดการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕ โดยพรรคที่ได้จำนวนผู้แทนมากที่สุดคือ พรรคสามัคคีธรรม ได้เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล และเตรียมเสนอ นายณรงค์ วงศ์วรรณ หัวหน้าพรรคสามัคคีธรรมในฐานะหัวหน้าพรรคที่มีผู้แทนมากที่สุดขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี แต่ปรากฏว่าทางโฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้ออกมาประกาศว่า นายณรงค์ นั้นเป็นผู้หนึ่งที่ไม่สามารถขอวีซ่าเดินทางเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาได้ เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับนักค้ายาเสพติด จึงได้มีการเสนอชื่อ พล.อ. สุจินดา คราประยูร ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีแทน เมื่อได้รับพระราชทานแต่งตั้งอย่างเป็นทางการแล้วประชาชนก็เกิดความไม่พอใจอย่างเป็นวงกว้าง ซึ่งก่อนหน้านี

ได้มีการทักท้วงเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้นมาใหม่ว่าไม่มีความเป็นประชาธิปไตยด้วย ในที่สุดก็เกิดเหตุการณ์ปราบปรามและปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารกับประชาชนผู้ชุมนุม ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

อนึ่ง มีการตรา “พระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ พ.ศ. ๒๕๓๕” กำหนดให้บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการชุมนุมกันระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้กระทำในระหว่างวันดังกล่าว ไม่ว่าได้กระทำในฐานะเป็นตัวการ ผู้สนับสนุน ผู้ใช้ให้กระทำหรือผู้ถูกใช้ หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมายก็ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิด และความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

๒๕. รัฐประหารเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙

“คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ซึ่งประกอบด้วยผู้บัญชาการเหล่าทัพ และผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นำโดย พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ได้ยึดอำนาจรัฐบาลซึ่งมี พลตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นผลสำเร็จโดยสาเหตุในการรัฐประหารนั้น^{๒๔} เนื่องจากเป็นที่ปรากฏความแน่ชัดว่าการบริหารราชการแผ่นดินโดยรัฐบาลรักษาราชการปัจจุบันได้ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง แบ่งฝ่าย สลายความรักสามัคคีของชนในชาติอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ชาติไทย ต่างฝ่ายต่างมุ่งหวังเอาชนะ ด้วยวิธีการหลากหลายรูปแบบและมีแนวโน้มในวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยประชาชนส่วนใหญ่เคลือบแคลงสงสัยการบริหารราชการแผ่นดิน อันส่อไปในทางทุจริตประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง หน่วยงาน องค์กรอิสระถูกครอบงำทางการเมือง ไม่สามารถสนองตอบเจตนารมณ์ตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ทำให้การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเกิดปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ตลอดจนหมิ่นเหม่ต่อการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพแห่งองค์พระมหากษัตริย์ ผู้ทรงเป็นที่เคารพเทิดทูนของปวงชนชาวไทยอยู่บ่อยครั้ง แม้หลายภาคส่วนของสังคมจะได้พยายามประนีประนอม คลี่คลายสถานการณ์มาโดยต่อเนื่องแล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งยุติลงได้ ดังนั้น คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงมีความจำเป็นต้องยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โดยคณะปฏิรูปฯ ยืนยันว่า ไม่มีเจตนาเข้ามาเป็นผู้บริหารราชการแผ่นดินเสียเองแต่จะคืนอำนาจการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขกลับคืนสู่ปวงชนชาวไทยโดยเร็วที่สุด ทั้งนี้ เพื่อธำรงรักษาไว้ ซึ่งความสงบสุขและความมั่นคงของชาติ รวมทั้งเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นที่เคารพเพียงของปวงชนชาวไทยทุกคน

^{๒๔} โปรดดู แถลงการณ์คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๙๕ ก หน้า ๑๔ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙.

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้แก่^{๒๙}

- **แถลงการณ์ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**
ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ เวลา ๒๓.๕๐ นาฬิกา
(แถลงการณ์ฯ ดังกล่าวเป็นการระบุเหตุผลในการยึดอำนาจในการปกครองแผ่นดิน)
- **แถลงการณ์ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒**
ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๙
(แถลงการณ์ฯ ดังกล่าวเป็นการแจ้งให้ทราบถึงนโยบายด้านเศรษฐกิจที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ)
- **ประกาศ แต่งตั้งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ได้แต่งตั้ง พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน เป็นหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข)
- **ฉบับที่ ๑ : คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**
ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ เป็นการประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร)
- **ฉบับที่ ๒ : เรื่อง ห้ามการเคลื่อนย้ายกำลังทหาร และตำรวจ**
ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙
- **ฉบับที่ ๓ : กำหนดให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลง ให้วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี และศาลรัฐธรรมนูญ สิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญ ให้องคมนตรีคงดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และให้ศาลทั้งหลาย นอกจากศาลรัฐธรรมนูญ คงมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมายตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย**
ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙
- **ฉบับที่ ๔ : เรื่อง อำนาจบริหารราชการแผ่นดิน**
ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙
- **ฉบับที่ ๕ : เรื่อง การให้นิสิต นักศึกษา มีส่วนร่วมในทางการเมือง**
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙

^{๒๙} ข้อมูลจาก ฐานข้อมูลราชกิจจานุเบกษา (<http://www.ratchakitcha.soc.go.th>) โดยผู้เขียนได้สรุปสาระสำคัญจากเนื้อหาของประกาศฯ แต่ละฉบับ.

- ฉบับที่ ๖ : เรื่อง การแก้ไขความเดือดร้อนของบรรดาพี่น้องผู้ใช้แรงงาน ชานา ชาวไร่
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๗ : เรื่อง การห้ามชุมนุมทางการเมือง
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฉบับดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะปฏิรูป
การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๗
เรื่อง การห้ามชุมนุมทางการเมือง ลงวันที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ พ.ศ. ๒๕๔๙”
ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๒๒ ก หน้า ๑ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙
จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๘ : เรื่อง ห้ามกักตุนสินค้า
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฉบับดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะปฏิรูป
การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๘
เรื่อง ห้ามกักตุนสินค้า ลงวันที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ พ.ศ. ๒๕๕๐” ประกาศ
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๙ ก หน้า ๑ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๙ : เรื่อง นโยบายต่างประเทศ
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๑๐ : เรื่อง ขอความร่วมมือในการเสนอข่าวสาร
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๑๑ : เรื่อง แต่งตั้งบุคคลสำคัญดำรงตำแหน่งในคณะปฏิรูปการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๑๒ : เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลใช้บังคับต่อไป
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฉบับดังกล่าวซึ่งกำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับต่อไปนั้น ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย
“ประกาศฉบับที่ ๒๙ เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๒ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙”
ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๒๒ ก หน้า ๑ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙)
- ฉบับที่ ๑๓ : เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลใช้บังคับต่อไป
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฉบับดังกล่าวซึ่งกำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีผลใช้บังคับต่อไปนั้น ถูกแก้ไขเพิ่มเติม
โดย “ประกาศฉบับที่ ๒๖ เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๓ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน
พุทธศักราช ๒๕๔๙” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๐๕ ก หน้า ๙
วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๙)

- ฉบับที่ ๑๔ : เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลใช้บังคับต่อไป
ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฉบับดังกล่าวกำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับต่อไป)
- ฉบับที่ ๑๕ : เรื่อง ห้ามพรรคการเมืองประชุมหรือดำเนินกิจการอื่นใดทางการเมือง
ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฉบับดังกล่าวซึ่งกำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีผลใช้บังคับต่อไปและห้ามมิให้พรรคการเมืองประชุมหรือดำเนินกิจการอื่นใดในทางการเมืองนั้น ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “ประกาศฉบับที่ ๒๗ เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๐๕ ก หน้า ๑๑ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๙ และ “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ เรื่อง ห้ามพรรคการเมืองประชุมหรือดำเนินกิจการอื่นใดทางการเมือง ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ พ.ศ. ๒๕๕๐” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๔ ก หน้า ๔ วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๐)
- ฉบับที่ ๑๖ : เรื่อง ให้หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา
ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๑๗ : เรื่อง มอบอำนาจบริหารราชการแผ่นดิน
ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฉบับดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “ประกาศฉบับที่ ๒๘ เรื่อง ยกเลิกประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ และฉบับที่ ๑๘ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๐๕ ก หน้า ๑๓ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๙ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๑๘ : เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ
ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฉบับดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “ประกาศฉบับที่ ๒๘ เรื่อง ยกเลิกประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ และฉบับที่ ๑๘ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๐๕ ก หน้า ๑๓ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๙ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๑๙ : เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลใช้บังคับต่อไป
ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฉบับดังกล่าวซึ่งกำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับต่อไปนั้น ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “ประกาศฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๐๕ ก หน้า ๒๓ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๙)

- ฉบับที่ ๒๐ : เรื่อง ให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๒๑ : เรื่อง ห้ามการดักฟังทางโทรศัพท์หรือเครื่องมือสื่อสารใด
ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๒๒ : เรื่อง ขอให้ยุติความเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น
ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๒๓ : เรื่อง การตรวจสอบทรัพย์สิน
ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฉบับดังกล่าวถูกยกเลิกโดย “ประกาศฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การตรวจสอบ
การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่
๑๐๕ ก หน้า ๑๗ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๙ จึงไม่มีผลใช้บังคับแล้ว)
- ฉบับที่ ๒๔ : เรื่อง แต่งตั้งบุคคลสำคัญดำรงตำแหน่งในคณะปฏิรูปการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๒๕ : เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับการยุติธรรมทางอาญา
ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๒๖ : เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๓ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน
พุทธศักราช ๒๕๔๙
ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๒๗ : เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน
พุทธศักราช ๒๕๔๙
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๒๘ : เรื่อง ยกเลิกประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน
พุทธศักราช ๒๕๔๙ และฉบับที่ ๑๘ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๒๙ : เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๒ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน
พุทธศักราช ๒๕๔๙
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙

- ฉบับที่ ๓๐ : เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฉบับดังกล่าวถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ พ.ศ. ๒๕๕๐” ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๑ ก หน้า ๑๗ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐)
- ฉบับที่ ๓๑ : เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๓๒ : เรื่อง อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๓๓ : เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๓๖
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๓๔ : เรื่อง อนุญาตให้ข้าราชการอัยการลาออกจากราชการ
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๓๕ : เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๑
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙
- ฉบับที่ ๓๖ : เรื่อง กฎหมายว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสถาบันพระมหากษัตริย์
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ประกาศฯ ฉบับดังกล่าวกำหนดให้ “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็น “พระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ พ.ศ. ๒๕๔๙”)
- ประกาศ แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี
ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙
(หมายเหตุ ได้แต่งตั้ง พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี)

หนังสือ ข้อมูลกฎหมายประเภทประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติ
คณะปฏิรูป และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้จัดทำ นายนิติ ผาสุข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางภาณุมาศ วราหะไพฑูรย์ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนากฎหมาย
นางสาวเพลินตา ตันรังสรรค์ นิติกรปฏิบัติการ
นางสาวจุฬารัตน์ วงษ์น้อย เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
นางสาวทรรคนววรรณ สงก่าง เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติการ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

จำนวนหน้า ๘๕ หน้า
จำนวนพิมพ์ ๓๐๐ เล่ม

จัดทำโดย กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขที่ ๔๔๔ อาคารสุขประพฤติ ชั้น ๑๓
ถนนประชาชื่น เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ ๑๐๘๐๐
โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๓๐๔

จัดพิมพ์โดย กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขที่ ๔ ถนนอุทองใน
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑-๒

ออกแบบและพิมพ์ที่

สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๐-๒๒๔๔-๑๕๖๑, ๐-๒๘๓๑-๘๔๗๑, ๐-๒๘๓๑-๘๔๗๕